

**AFYONKARAHİSARLI MÛSİKÎŞİNAS
EKREM TAŞKINSEL'İN HAYATI, ESERLERİ
VE TÜRK MÛSİKÎSİNDEKİ YERİ**

Mustafa KARCI
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Doç. Yıldırım AKTAŞ
Ekim, 2023
Afyonkarahisar

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

AFYONKARAHİSARLI MÜSİKİŞİNAS EKREM
TAŞKINSEL'İN HAYATI, ESERLERİ VE TÜRK
MÜSİKİSİNDEKİ YERİ

Hazırlayan
Mustafa KARCI

Danışman
Doç. Yıldırım AKTAŞ

AFYONKARAHİSAR 2023

ETİK VE BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak sunduğum “**Afyonkarahisarlı Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel’in Hayatı, Eserleri ve Türk Mûsikîsindeki Yeri**” adlı çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde bilimsel etik kurallara ve atıf gösterme ilkelerine riayet ettiğimi belirterek aksi bir durumun tespiti hâlinde sorumluluğun tamamen bana ait olduğunu kabul, beyan ve taahhüt ederim.

17/10/2023

İmza

Mustafa KARCI

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ENSTİTÜ ONAYI

Öğrencinin	Adı- Soyadı	Mustafa KARCI
	Numarası	200651104
	Anabilim Dalı	Müzik
	Programı	Müzik
	Program Düzeyi	☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Sanatta Yeterlik
Tezin Başlığı	Afyonkarahisarlı Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel'in Hayatı, Eserleri ve Türk Mûsikîsindeki Yeri	
Tez Savunma Sınav Tarihi	17.10.2023	
Tez Savunma Sınav Saati	16:00	

Yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez, Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek oy birliği – oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Elbeyi PELİT
MÜDÜR

Bu tez, Enstitü Müdürlüğünce kontrol edilerek, elektronik imza kullanılarak onaylanmıştır.

ÖZET

AFYONKARAHİSARLI MÛSİKÎŞİNASEKREM TAŞKİNSEL'İN HAYATI, ESERLERİ VE TÜRK MÛSİKÎSİNDEKİ YERİ

Mustafa KARCI

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÛZİK ANABİLİM DALI

Ekim, 2023

Danışman: Doç. Yıldırım AKTAŞ

Köklü bir musiki geçmişine sahip olan Türk Mûsikisine, Afyonkarahisar'dan ses veren keman sanatçısı, eğitmen ve bestekâr Ekrem Taşkinsel alanında yaptığı çalışmalar ile Türk Mûsikisine ve Afyonkarahisar şehir kültürüne majör katkılar sağlamıştır. Bu çalışmada; Taşkinsel'in hayatı, eserleri ve mûsiki alanındaki üretimleri hakkında bilgiler verilmesi amaçlanmıştır. Çalışma genel çerçevesi, amacı ve yöntemi bakımından tarama modelini esas alan betimsel bir araştırmadır. Konu ile ilgili çeşitli kaynakların taranması ile ön bilgilere ulaşılmış, veri toplama aracı olarak örnekleme yer alan Ekrem Taşkinsel'in müzikal hayatında kendisine eşlik eden kişiler ile yapılan röportajlara yer verilmiştir. Afyonkarahisar mûsiki ve şehir kültürünün önemli şahsiyetlerinden biri olarak kabul edilen Taşkinsel'in bestekârlık yeteneğini sergileyen eserlerine ulaşılmış bu üretimlerin Türk mûsikisi melodi, ritim, form ve söz özelliklerini yansıtan eserler olduğu anlaşılmış ve mevcut eserler sınıflandırılmıştır. Hakkında geniş bir bilgi elde edinilen, Türk mûsikisine yaklaşımı, yaşamı ve eserleri ile dikkat çekmiş olan Taşkinsel, etkili bir mûsiki figürü ayrıca nitelikli bir mûsiki adamıdır.

Anahtar Kelimeler: Türk Mûsikîsi, Afyon Müzik Kültürü, Ekrem Taşkinsel.

ABSTRACT

THE LIFE, WORKS AND PLACE OF MUSICIAN EKREM TAŞKINSEL FROM AFYONKARAHİSAR IN TURKISH MUSIC

Mustafa KARCI

**AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF MUSIC**

October, 2023

Advisor: Doç. Yıldırım AKTAŞ

Ekrem Taşkınsel, a violinist, instructor and composer from Afyonkarahisar, who has a deep-rooted musical history, has made major contributions to Turkish music and Afyonkarahisar city culture with his works in the field of music. In this study; It is aimed to provide information about Taşkınseli's life, works and works in the field of music. The study is a descriptive research based on the survey model in terms of its general framework, purpose and method. Preliminary information was obtained by scanning various sources on the subject, and interviews with people who knew and were close to Ekrem Taşkınsel, who was included in the sample, were included as a data collection tool. The works of Taşkınsel, who is accepted as one of the important figures of Afyonkarahisar music and city culture, displaying his talent as a composer were found, and it was understood that these productions reflect the melody, rhythm, genre and lyrics characteristics of Turkish music, and the existing works were classified. Taşkınsel, about whom extensive information has been obtained and who has attracted attention with his approach to Turkish music, his life and works, is an influential musical figure and a qualified music man.

Keywords: Turkish Music, Afyon Music Culture, Ekrem Taşkınsel.

ÖN SÖZ

Tez yazım sürecimde bana katkı sağlayan, bilgi ve tecrübesiyle beni yönlendiren çok değerli hocam Doç. Yıldırım Aktaş'a ve hayatımın her döneminde yanımda olan aileme teşekkürü borç bilirim.

Mustafa KARCI
2023, Afyonkarahisar

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ETİK VE BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI.....	ii
ENSTİTÜ ONAYI.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
ÖN SÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM TÜRK MÛSİKÎSİ HAKKINDA GENEL BİLGİ

1. TÜRK MÛSİKÎSİ TARİHİ.....	4
1.1. TÜRK MÛZİĞİ DÖNEMLERİNDE EKREM TAŞKINSEL'İN YERİ.....	5
2. AFYONKARAHİSAR'DA MÛZİK KÛLTÜRÜ VE GELİŞİMİ.....	7
2.1. AFYON MÛSİKÎ CEMİYETİ.....	11
2.2. HALK EĞİTİM MERKEZİ KOROLARI.....	13
2.3. AFYONKARAHİSAR BELEDİYESİ MÛSİKÎ EĞİTİM MERKEZİ.....	13
2.4. AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ TASAVVUF MÛSİKÎSİ ve SEMA TOPLULUĞU.....	14
2.5. AKÜ DEVLET KONSERVATUVARI KOROLARI.....	14
2.6. AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ İL KÛLTÜR MÛDÛRLÜĞÜ KOROSU.....	14
2.7. AFYON HALK OYUNLARI MÛZİK KÛLTÜR ARAŞTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ (AFKÜDER).....	15
2.8. AFYONKARAHİSAR BELEDİYESİ KONSERVATUVARI.....	15
2.9. AFYON KÛLTÜR VE SANAT GÖNÛLLÜLERİ DERNEĞİ KOROLARI.....	15
2.10. AKSAM (ALİMOĞLU KÛLTÜR SANAT DERNEĞİ) KOROLARI.....	16
2.11. NEVA TÜRK MÛZİĞİ KOROSU.....	16
2.12. AFYON BAROSU KOROSU.....	16
2.13. AFKÜDER TSM TOPLULUĞU.....	16
3. AFYONKARAHİSAR MÛZİK KÛLTÜRÜNE HİZMET EDENLER.....	16
4. AFYONKARAHİSARLI MÛSİKÎŞİNAS EKREM TAŞKINSEL'İN HAYATI.....	20

İKİNCİ BÖLÜM ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

1. ARAŞTIRMANIN PROBLEM CÛMLESİ.....	22
2. ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİ.....	22
3. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	22
4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	22
5. ARAŞTIRMANIN SAYILTILARI.....	23
6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	23
7. YÖNTEM.....	23
7.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	23
7.2. VERİLERİN TOPLANMASI.....	24
7.3. VERİLERİN ANALİZİ VE YORUMLANMASI.....	24

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR VE YORUM

1. ALT PROBLEMLERE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM	26
1.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM.....	26
1.2. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM	35
1.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM.....	41
SONUÇ VE ÖNERİLER	43
KAYNAKÇA.....	48
EKLER	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 1. Hüzam Şarkı Sevgilim	27
Şekil 2. Hüzam Şarkı	29
Şekil 3. Şehnaz Buselik Şarkı	30
Şekil 4. Ayırma Gözlerini Gözlerimden Fantezi Nihavend Şarkı.....	31
Şekil 5. Bilmem Ben De Melalini Mahur Şarkı	33

GİRİŞ

Türk Müziği, binlerce yıllık bir geçmişe sahip geleneksel bir Türk kültürü olduğu değerlendirilir. Türk Müziği, Türk toplumunun duygusal, sosyal ve dini yaşamının bir ifadesi olarak ortaya çıktığı düşünülmektedir. Müzik bilimi ile uğraşan bazı müzikologlar Türk Müziğini Türk halk müziği ve Türk sanat müziği olmak üzere iki ana kategoriye ayırmaktadırlar. Buna göre Halk müziği, anonim ezgilerden oluşmakta ve bölgesel farklılıklar göstermektedir. Sanat müziği ise daha karmaşık bir yapıya sahip olmakta olup, Osmanlı İmparatorluğu döneminde geliştiği düşünülmektedir. Makamlar, Türk Müziği'nin temelini oluşturmakta ve belirli bir duygu veya atmosferi ifade ederek, ritim, süslemeler ve melodiye büyük önem verdiği değerlendirilebilir.

Geleneksel müzik toplulukları ve konservatuarlar gibi kurumlar, müzikal mirasın devam etmesini sağlamışlardır. Bunun, Türk pop müziği gibi farklı türlerle füzyonlar yapılarak modernize edilmekte ve çeşitli uygulamalar yapılmaktadır. Türk Müziği'nin en önemli özelliklerinden biri de, kendine has makamsal bir sistem üzerine inşa edilmesidir. Makamlar, belirli bir dizilimdeki seslerin kullanımıyla belirlenen ve belirli bir ruh hali veya duygusal atmosferi ifade etmekte, müzikal modlar olarak kabul edilmektedir. "Türk Mûsikîsi'nde bir parçanın makamı, eserin kaldığı makamdır (Öztuna, 2000: 228).

Ayrıca, Türk Müziği, ritim, süslemeler ve melodiye büyük bir vurgu yapmaktadır.

Geleneksel müzik toplulukları, korolar, meşk haneler ve konservatuarlar gibi kurumlar, Türk Müziği'nin yaşatılmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına büyük katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte, günümüzde Türk Müziği, farklı türlerle füzyonlar yaparak modernize edilmekte ve çeşitlilik kazanmaktadır. Bu, Türk Müziği'nin yaşayan bir geleneğini sürdürmektedir ve kültürel zenginliğini artırmaktadır.

Afyon Müzik Cemiyeti, Türk Müziği alanında önemli rol oynamaktadır. Bu tür cemiyetler, yerel müzik kültürünün desteklenmesi, korunması ve yaygınlaştırılması amacıyla faaliyet göstermektedirler. Türk Müziği'nin geleneksel ve sanat müziği formlarının yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması hedeflenmektedir. Türk Müziği, Türk kültürünün önemli bir parçasıdır ve geleneksel Türk müziği ile Türk sanat müziği

gibi türler, Türk müzik kültürünün temel taşlarını oluşturmaktadır. Bu müzik türlerinin korunması ve icra edilmesi, Türk müziğinin gelecekte de yaşatılmasını sağlamaktadır.

Afyon Müzik Cemiyeti, Türk Müziği'nin tanıtılması ve icra edilmesi konusunda bir platform olmaktadır. Türk Müziği eğitimlerine katkıda bulunmakta, gençlere ve yetişkinlere müzik eğitimi sağlamaktadır. Ayrıca, müzikseverlere konserler ve etkinlikler düzenlemekte ve böylece Türk Müziği'ne olan ilgiyi artırmaktadır. Yerel müzisyenlere destek vererek, onların yeteneklerini sergilemelerine ve yerel müzik sahnesinin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Afyon Müzik Cemiyeti, yerel müzik kültürünün gelişimine katkıda bulunarak, Türk Müziği'nin çeşitliliğini ve zenginliğini temsil eden icralara ev sahipliği yapmaktadır. Bu şekilde, Türk Müziği'nin yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması amacına hizmet etmektedir.

Bu bilgilerden hareketle çalışmanın ilk bölümünde Türk Müziği ve Afyonkarahisar'da müzik kültürü hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde araştırmanın yöntemi aktarılmıştır. Üçüncü bölümde Ekrem Taşkınsel'in Türk Müziğine katkıları yapılan mülakatlar kapsamında değerlendirilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRK MÛSİKÎSİ HAKKINDA GENEL BİLGİ

Müzik, genellikle seslerin ritmik ve melodik kombinasyonlarından oluşan bir sanat formunu ifade eder. Genel olarak, insanlar tarafından duyulabilen ve anlaşılabilen seslerin organizasyonunu içerir. Müzik, şarkılar, enstrümantal eserler, orkestrasyonlar, konserler ve kayıtlar gibi birçok farklı biçimde ortaya çıkabilir. Müzik, evrensel bir dil olarak kabul edilen bir sanat formudur ve duyguları, düşünceleri ve hayalleri ifade etmek için kullanılır. Müziğin evrensel niteliği, insanların duygusal deneyimlerini paylaşmalarına ve iletişim kurmalarına yardımcı olur. Tanımda belirtilen “uzay ve maddeyi zamana ve tasavvura çeviren” ifadesi, müziğin soyut bir kavram olan sesleri kullanarak somut bir deneyim yaratma gücünü vurgular. Müzik, seslerin düzenlenmesiyle zaman içinde akar ve insanların algılamasıyla birlikte hayal gücünü canlandırır, duygu ve düşünceleri uyandırır. Tanımda geçen “gerçekleri bir hayâl âleminin rüyaları şekline sokan” ifadesi ise müziğin soyut ve duygusal bir deneyim sağladığına işaret eder (Koca, 2014: 118).

Mûsikî: "Mûsikî" terimi, özellikle Türk ve bazı İslam kültürlerinde kullanılır. Mûsikî, “uzay ve maddeyi zamana ve tasavvura (tasarıma) çeviren, gerçekleri bir hayâl âleminin rüyaları şekline sokan çok yönlü bir sanat dalıdır” (Özalp, 2000: 14).

Mûsikî, sadece sestten oluşan bir müziğin ötesine geçer ve genellikle daha geniş bir anlam taşır. Mûsikî, sadece müziği ifade etmekle kalmaz, aynı zamanda müziği insan hayatının bir parçası olarak görür. Bu terim, müziği sadece bir sanat formu olarak değil, aynı zamanda bir yaşam tarzı, bir kültürel ifade ve bir duygu ifadesi olarak kabul eder. Mûsikî ayrıca dans, edebiyat, şiir ve diğer sanatsal ifadelerle de sık sık ilişkilendirilir. Özetle, "mûsikî" terimi, özellikle Türk ve bazı İslam kültürlerinde müziği daha geniş bir kültürel ve duygusal bağlama yerleştiren bir terimdir, bu nedenle "mûsikî" ile "müzik" arasında dil ve kültüre bağlı farklı anlam farkları bulunabilir.

Müzik, gerçek dünyadan soyutlanarak hayal dünyasına bir geçiş sağlar. İnsanları farklı duygusal ve düşünsel durumlara sokarak, hayal gücünü harekete geçirir ve yeni deneyimler sunar. Son olarak, tanımda müziğin “çok yönlü bir sanat dalı” olduğu belirtilmektedir (Yücel ve Taşçesme, 2020: 181).

Müzik, sadece duygusal bir deneyim değil, aynı zamanda estetik, kültürel, sosyal ve bireysel bir deneyimdir. İnsanların farklı müzik türleri ve tarzları aracılığıyla

kendilerini ifade etme ve anlam bulma imkânı bulduğu geniş bir sanat formudur. Bu tanım, müziğin derinliği ve çok boyutlu doğası hakkında düşünmeyi sağlar. Müzik, insanların duygu ve düşüncelerini ifade etmelerine, hayal gücünü canlandırmalarına ve farklı deneyimler yaşamalarına yardımcı olur (Aydoğdu, 2022: 6).

Mûsikî, genel olarak seslerin düzenlenmesi ve ritmik yapıların oluşturulmasıyla meydana gelen sanatsal bir ifade biçimidir (Tüfekçi, 2001: 32). Bunun yanında insanların duygu, düşünce ve ifadelerini aktarmalarına, duygusal deneyimleri paylaşmalarına ve iletişim kurmalarına yardımcı olan evrensel bir dil olarak kabul edilir. Mûsikî terimi, Türk müziği geleneğinde özel bir anlam taşır. Türk Müziği'nde "mûsikî" terimi, klasik Türk müziği anlamında kullanılır (Tanrıkorur, 2011: 50). Klasik Türk mûsikîsi, Osmanlı İmparatorluğu döneminde gelişmiş olan bir müzikal geleneği ifade eder. Bu geleneğin temeli, Orta Asya Türklerinin müziğiyle İslam kültürünün etkileşimi sonucunda oluşmuştur (Kalender, 1998: 265).

Klasik Türk müziği, makamlar (hânende), usûller (ritimler), makam formları ve nazım birimleri gibi özel yapılarıyla tanınır. Mûsikî, bu yapılarla bir araya gelen seslerin estetik bir şekilde düzenlenmesi ve icra edilmesiyle ortaya çıkar. Hânende, bu müzik türünün icracısıdır ve sesini, makamların yapısına uygun olarak serbest bir şekilde kullanır (Akmehmedoğlu, 2015: 26).

Mûsikî terimi aynı zamanda, Türk Müziği'nde icra edilen eserleri ve bu eserleri icra etmek için kullanılan enstrümanları da ifade eder (Özkan, 2014: 111).

Klasik Türk müziği, çeşitli enstrümanlarla icra edilen zengin bir repertuvara sahiptir. Bu enstrümanlar arasında ud, kemençe, ney, kanun, tambur, kemeçe, bendir ve darbuka gibi enstrümanlar bulunur. Mûsikî, Türk kültürünün önemli bir parçasıdır ve tarihsel olarak büyük bir öneme sahiptir. Geleneksel Türk müziği, bugün hâlâ icra edilmekte ve öğretilmektedir, aynı zamanda modern tarzlarda da kendini ifade etmektedir (Aksüt, 1993: 14).

1. TÜRK MÛSİKÎSİ TARİHİ

Türklerin tarih boyunca müzikle yakından ilişkili olduğu bilinmektedir. Özellikle Orta Asya'da Türk boylarının kültürel gelişimi içinde müziğin önemli bir yeri vardı. Şamanizm gibi öncelikli inanç sistemleri, müziği dini ritüellerin ve törenlerin bir parçası olarak kullanmış olabilir. Bu dönemde müzik; hem dini hem de sosyal amaçlar için kullanılan bir ifade biçimiydi (Benli, 2020: 19).

Ancak İslam'ın Türk toplumları üzerinde etkisiyle birlikte, İslamî unsurların müzik uygulamalarında belirgin hale geldiği görülmektedir (Ay, 2018: 18). İslam'ın gelmesiyle birlikte Türk müziği, İslam kültürü ve estetiğiyle kaynaşmış ve bu dönemden itibaren İslami motiflerle süslenmiş eserler bestelenmeye başlanmıştır. Tasavvuf müziği de bu dönemde yaygınlaşmış ve dinî bir içeriğe sahip olmuştur. Yine de Türk müzik kültüründe dini müzik ve din-dışı müzik arasında sert bir ayrımın olmadığı görülmektedir (Uzunçarşılı, 1977: 81).

Türk müziği, İslami motiflerle birleştiği gibi yerel gelenekler ve kültürel unsurlarla da etkileşim halinde olmuştur. Böylece Türk müziği, farklı dini ve sosyal bağlamlarda çeşitlilik gösteren bir yapıya sahip olmuştur (Fezyioğlu, 2005: 72).

Sonuç olarak, İslam öncesi Türk müzik uygulamaları hakkında sınırlı bilgiye sahip olsak da bu dönemde dini müzik ve din-dışı müzik arasında net bir ayrımın olmadığı, müziğin hem dini hem de sosyal amaçlar için kullanıldığı görülmektedir. İslam'ın Türk müziği üzerindeki etkisiyle birlikte, İslami motiflerin ve tasavvuf müziğinin ön plana çıktığı bir dönem başlamıştır (Akdoğan, 2010: 83).

1.1. TÜRK MÜZİĞİ DÖNEMLERİNDE EKREM TAŞKINSEL'İN YERİ

1921 yılında dünyaya gelen Ekrem Taşkinsel'in Cumhuriyet döneminde yaşamış olan bir sanatçı olduğu bilinmektedir. Başarılı bir yönetici, organizatör ve programcı olmasının yanı sıra; mandolin ve keman gibi enstrümanlarda üstün bir icra gücü göstererek, bu enstrümanlardan oluşan mandolin korusu, çocuk korusu, keman kursları, mandolin kursları vererek öğrenciler yetiştirmiş, başarılı bir sanatçı kimliği sergilemiştir. Cumhuriyet Döneminin getirdiği dinamiklerin, Afyonkarahisar'da da müzik ve sanat algısını değiştirdiği, Ekrem Taşkinsel'in Cumhuriyet Dönemi kültür ve müzik argümanlarından faydalandığı gözlemlenmiştir.

Türk müziğinde dönem isimleri aşağıda sıralanmış ve Ekrem Taşkinsel'in de içinde bulunduğu Cumhuriyet dönemi aşağıda belirtilmiştir.

- Hazırlık ve Oluşma Dönemi
- Klasik Öncesi (Preklasik) Dönem
- Klasik Dönem
- Neo-Klasik Dönem
- Romantik Dönem

- Reform Dönemi
- Çağdaş Dönem (Cumhuriyet Dönemi)

Çağdaş Dönem (Ekrem Taşkınsel'in içinde bulunduğu "Cumhuriyet Dönemi")

Sanatta dönemler genellikle kesin çizgilerle ayrılmaz ve birbirini takip eden dönemler arasında geçişler ve etkileşimler görülebilir. Cumhuriyet dönemi bestekârları da bu durumdan etkilenmiştir. Dr. Suphi Ezgi, Cumhuriyet dönemi Türk müziğinde önemli bir bestekâr olarak bilinir. Dr. Suphi Ezgi, 1909 yılında doğmuş ve 1982 yılında vefat etmiştir. Eğitimini Almanya'da tamamlamış ve Türk müziği alanında önemli çalışmalarda bulunmuştur. Dr. Suphi Ezgi'nin müzikal kariyeri, klasik müzik eğitimi aldığı dönemde başlamıştır. Cumhuriyet'in ilk yıllarında, Türk müziği alanında klasik ekolün etkisi hâlâ güçlüydü ve Dr. Suphi Ezgi de bu geleneği sürdürmeye çalışan bestecilerden biriydi. Klasik üslubu benimsemiş ve eserlerinde geleneksel makam yapısını kullanmıştır. Özellikle saz eserleri ve koro için bestelediği yapıtlarıyla tanınmıştır. Ancak zamanla Dr. Suphi Ezgi'nin müziği, Batı müziği etkilerini de içeren daha çağdaş bir tarza doğru evrilmiştir. Deneysel müzik çalışmalarına katılmış ve modern bestecilerin eserlerini Türk müziği anlayışıyla yorumlamıştır. Aynı zamanda müzik eğitimi ve kurumsal yapılanmada da aktif olarak görev almıştır. Dr. Suphi Ezgi'nin müzikal yolculuğu, Cumhuriyet dönemi bestekârları arasında farklı bir yere sahiptir. Klasik müzik geleneğini sürdürme çabasıyla başladığı müzik kariyeri, çağdaş müzik anlayışının etkisiyle birleşmiş ve kendi tarzını oluşturmuştur. Onun eserleri, Türk müziği alanında bir köprü işlevi görmüş ve hem geleneksel hem de çağdaş unsurları bir araya getirmiştir (Körükçü, 1998: 209).

Cumhuriyet dönemi Türk müziğinde Hacı Arif Bey'in etkisi oldukça belirgindir ve bu üslubu sürdüren birçok besteci vardır. Bu besteciler arasında Ahmet Rasim Bey, Leyla Hanım (Leyla Saz), Bimen Şen ve Şerif İçli gibi isimler öne çıkmaktadır. Hacı Arif Bey, Osmanlı döneminde önemli bir bestekâr ve halk müziği sanatçısıydı. Kendi üslubuyla, klasik müzik geleneğinden etkilenerek farklı bir tarz oluşturmuştu. Cumhuriyet döneminde de bu tarzın devamı niteliğinde olan besteciler, popülerlik kazanmış ve eserleri fasıl müziği repertuarının en sevilen parçaları arasına girmiştir (Şenocak, 2012: 64). Ahmet Rasim Bey, Leyla Hanım, Bimen Şen ve Şerif İçli gibi besteciler, Hacı Arif Bey'in izinden giderek onun tarzını sürdürmüşlerdir. Halk müziği kökenli şarkılar besteleyerek, geleneksel makamları ve melodi yapılarını

kullanmışlardır. Bu bestecilerin eserleri, dönemin popüler müzik repertuarında önemli bir yer tutmuş ve fasıl musikisinin sevilen parçaları arasında kabul edilmiştir. Bu besteciler, Türk müziğindeki geleneksel motifleri ve hissiyatı koruyarak, dinleyicilerin kalbini kazanmışlardır. Eserlerinde duygusal ve naif bir yaklaşım sergilemiş, halkın anlayabileceği ve duygularına tercüman olabilecek melodiler oluşturmuşlardır. Bu nedenle, Ahmet Rasim Bey, Leyla Hanım, Bimen Şen ve Şerif İçli gibi bestecilerin eserleri, hala popülerliğini korumaktadır ve fasıl musikisi repertuarının vazgeçilmez parçaları arasında yer almaktadır (Körükçü, 1998: 210).

Fasıl tarzının yanı sıra bazı bestecilerimiz solistlerin ustalıklarını sergileyebilecekleri şarkılar da bestelemeye başlamışlardır. Bu tarz şarkılar, genellikle solistlerin virtüöz yeteneklerini ortaya koyabilecekleri ve estetik açıdan zengin olan formlara sahiptir. Bu besteciler arasında Lemi Atlı, Suphi Ziya Özbekkan, Rakım Elkutlu, Zeki Arif Ataergin, Fehmi Tokay ve Cevdet Çağla gibi isimler öne çıkar. Bu besteciler, romantik dönemin son temsilcileri olarak kabul edilirler ve form ve estetik anlayışları bakımından o dönemi yansıtır. Romantik dönem müziği, duygusal ifadeye ve bireysel ifade özgürlüğüne önem veren bir tarzdır. Bu besteciler, melodik zenginlik, duygusal derinlik ve teknik beceriye vurgu yaparak romantik dönemin özelliklerini eserlerinde yansıtmışlardır. Lemi Atlı, Türk müziğinde özgün bir tarz oluşturarak, solistlerin ustalıklarını sergileyebilecekleri şarkılar bestelemiştir. Suphi Ziya Özbekkan, Rakım Elkutlu, Zeki Arif Ataergin, Fehmi Tokay ve Cevdet Çağla gibi besteciler de solistlerin virtüöz yeteneklerini ortaya çıkarabilecekleri eserler yazmışlardır. Bu eserlerde zengin melodi yapıları, teknik zorluklar ve duygusal derinlik ön plana çıkarılmıştır. Bu bestecilerin eserleri, Türk müziği repertuarında önemli bir yer tutmaktadır. Fasıl musikisi icrasında zaman zaman seslendirilen bu şarkılar, solistlere ve müzik topluluklarına performans açısından büyük bir alan sağlamıştır. Aynı zamanda romantik dönemin etkilerini taşıdıkları için Türk müziğinde evrilen bir tarzın temsilcileri olarak da önemli bir konuma sahiptirler (Şenocak, 2012: 65).

2. AFYONKARAHİSAR'DA MÜZİK KÜLTÜRÜ VE GELİŞİMİ

Afyonkarahisar, Türkiye'nin Ege Bölgesi'nde bulunan bir şehirdir. Müzik kültürü açısından da zengin bir geçmişe sahiptir. Afyonkarahisar'da çeşitli müzik türleri ve geleneksel müzikler yer almaktadır. Afyonkarahisar'ın kültür ve sanat açısından gelişimine katkıda bulunan kurum ve kuruluşlar (Mevlevîhâneler, cemiyetler, dernekler, korolar, sanat evleri ve mûsikî toplantıları vb.) yerlerden oluşmaktadır. Bu kurum ve

kuruluşlarda pek çok bestekarlar, müzik bilginleri, eğitimciler, icracılar, yetişmiştir. 04 Eylül ayı 1925 yılında tekke ve zaviyelerin kapatılmasından sonra mevlevihâne merkezli müzik toplulukları yerini küçük topluluklara bırakmış, şahsi imkanlar dahilinde müzik yapılmıştır. İlerleyen zamanlarda cemiyet, dernek, halk evleri, kurulmasıyla başlayan faaliyetlerle Afyonkarahisar'ın müzik hayatı daha da gelişmiş, farklı boyutlar kazanmıştır. Şehrin müzik alanında geçmişten günümüze doğru geldiğinde, Cumhuriyetin ilan edilmesinden önce, ulaşılabilen bilgiler dâhilinde, bu dönemlerde birlikte müzik yapılabilen, birlikte çalınıp söylenen ortamlar genellikle gezekler, evlerde yapılan müzik sohbetleri ayrıca sazı ve sesi ile küçük halk konserleri veren, müzisyenlerin olduğu görülmektedir.

Şükrü Hanlı (1886-1959), Emin Hoca diğer adıyla Yirik Emin (1892-1959), Ahmet Sivritepe (1890-1956), gibi halk sanatçılarının dışında, Eğitimci müzisyen Afyon'a sürgün olarak gelen Osmanlı hanedanı mensubu Kanuni Reşat Hoca, Hafız Abdullah Uluçelik (1903-1986) Afyon Mevlevi dergâhında Neyzen Fevzi Doğaner Dede önderliğinde gerçekleştirilen, mevlevi ehli kişilerin bir araya gelerek gerçekleştirdikleri müzik hareketleri sayılabilir (Bursalıoğlu, 1992: 2-13).

Cumhuriyetin ilanı ile yeni inkılap ve devrimler neticesinde şekillenmeye başlayan kültür sanattaki hareketlilik Afyonkarahisar'da da etkisini göstermiştir. Bu durumdan dolayı çeşitli konserlerinde sayısında artış gözlemlenmiştir (Aktaş, 2018: 4).

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra, Türk Müziğine büyük katkılarda bulunan İsmail Dede Efendi, Zekai Dede, Sultan III. Selim, Küçük Mustafa Derviş Dede, Hacı Faik Bey, Rauf Yekta Bey gibi önemli isimlerin müzik ve bilim alanındaki gelişmelerine öncülük eden Mevlevihaneler kapatılmıştır. Bu dönemden sonra, Afyonkarahisar dahil ülkenin her köşesinde, sanat ve bilim alanlarında eğitim veren halk evleri öne çıkmış ve faaliyetlerine başlamıştır. Cumhuriyet'in ilanından sonra, Türk müziğine büyük katkılarda bulunan İsmail Dede Efendi, Zekai Dede, Sultan III. Selim, Küçük Mustafa Derviş Dede, Hacı Faik Bey, Rauf Yekta Bey gibi isimlerin müzik ve bilim alanlarındaki gelişmelerini teşvik eden Mevlevihaneler kapatılmıştır. Bu olay sonrasında, Afyonkarahisar da dahil olmak üzere ülkenin her yerinde, sanat ve bilim alanlarında eğitim veren halk evleri öne çıkmış ve faaliyetlerine başlamıştır (Gündöner, 2010: 10).

Afyonkarahisar'ın mzık kültürü, halk müziği, Türk sanat müziği ve batı müziği gibi farklı türleri içerir. Halk müziği, bölgenin zengin halk kültürüne dayanarak gelişmiştir. Zeybek müziği, oyun havaları ve türküler, Afyonkarahisar'ın müzikal kimliğinde önemli bir yer tutar. Zeybekler, bölgenin geleneksel halk dansı olarak ön plana çıkar ve bu danslara eşlik eden özgün zeybek müziği de önemli bir yere sahiptir. Türk sanat müziği de Afyonkarahisar'da önemli bir yere sahiptir. Türk sanat müziği koroları, müzik dernekleri ve sanatçılar aracılığıyla bu türün yaygın olarak icra edildiği görülmektedir. Konserler, etkinlikler ve müzik festivalleri gibi organizasyonlarla Türk sanat müziği sevilen bir müzik türü olarak yaşatılmaktadır (Atılğan ve Yıldız, 2007: 336).

Afyonkarahisar'da batı müziği de ilgi görmektedir. Müzik okulları, koro ve orkestralar, genç müzisyenlerin yetişmesini sağlayarak batı müziğinin yaygınlaşmasına katkıda bulunmaktadır. Klasik müzik konserleri, solo performanslar ve toplu enstrümantal çalışmalar, bu alanda faaliyet gösteren sanatçılar ve gruplar tarafından gerçekleştirilmektedir. Afyonkarahisar'da müzik kültürü hem geleneksel değerlere bağlı kalırken hem de ağdaş müzik akımlarını da içermektedir. Genç müzisyenlerin yetişmesi, müzik eğitimi ve müzik etkinliklerinin düzenlenmesi gibi faktörler, müzik kültürünün gelişimine katkıda bulunmaktadır. Afyonkarahisar'ın Türk müziğine yönelik bazı katkıları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Uzun, 2012: 18):

- Yetenekli Müzisyenler: Afyonkarahisar, yetenekli müzisyenlere ev sahipliği yapmaktadır. Bu müzisyenler, Türk müziği alanında çalışmalar yaparak icralarını ve bestelerini gerçekleştirmekte ve Türk müziğinin çeşitliliğine katkıda bulunmaktadır (Uzun, 2012: 18).

- Müzik Eğitimi: Afyonkarahisar'da müzik eğitimi veren kurumlar, genç yetenekleri keşfetme ve yetiştirme konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Müzik okulları, konservatuvarlar ve halk eğitim merkezleri aracılığıyla Türk müziği eğitimi verilmekte ve gençler müziğe yönlendirilmektedir. Bu sayede yeni yeteneklerin ortaya çıkması ve Türk müziğinin geleceğinin güvence altına alınması sağlanmaktadır (Uzun, 2012: 18).

- Müzik Etkinlikleri: Afyonkarahisar, çeşitli müzik etkinliklerine ev sahipliği yapmaktadır. Konserler, müzik festivalleri, yarışmalar ve diğer etkinlikler aracılığıyla Türk müziği tanıtılmakta ve icra edilmektedir. Bu etkinlikler, yerel müzisyenlerin ve

toplulukların sahne almasına olanak sağlayarak Türk Müziğinin yaygınlaşmasını desteklemektedir (Uzun, 2012: 18).

- Enstrüman Üretimi: Afyonkarahisar, Türk Müziği enstrümanları üretimi konusunda da önemli bir merkezdir. Bağlama, ud, keman gibi enstrümanlar bu bölgede üretilmekte ve Türk Müziği icralarında kullanılmaktadır. Enstrüman üretimiyle birlikte Türk Müziği'nin enstrümantal zenginliği ve çeşitliliği desteklenmektedir (Uzun, 2012: 18).

- Kültürel Mirasın Korunması: Afyonkarahisar, Türk Müziği'nin geleneksel formlarının korunmasına katkıda bulunmaktadır. Yerel halk müziği, özellikle düğünler, eğlenceler ve diğer sosyal etkinliklerde icra edilmekte ve bu şekilde geçmişten günümüze gelen müzikal miras yaşatılmaktadır (Kulaboğa, 2007: 29).

Afyonkarahisar'da müzik kültürü, Türk Müziği'ne katkı sağlayarak bu zengin kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılmasını desteklemektedir.

Afyonkarahisar İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün Afyonkarahisar'da geleneksel halk müziğinde kullanılan müzik aletlerini aşağıdaki gibi özetlediği görülmektedir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2023):

- Davul-Zurna: Davul ve zurna, geleneksel düğün ve eğlencelerin vazgeçilmez enstrümanlarıdır. Genellikle coşkulu dansların eşlikçisi olarak kullanılır ve ritmik yapılarıyla dansçılara tempo verirler.

- Klarnet: Klarnet, daha özel ve resmi etkinliklerde kullanılan bir enstrümandır. Türk Halk Müziği repertuarında da önemli bir yere sahiptir ve melankolik bir sesi vardır.

- Kabak Kemane: Kabak kemane, Türk Halk Müziği'nin geleneksel sazlarından biridir. Tek telli bir enstrümandır ve kabak şeklindeki rezonans gövdesiyle tanınır. Yöresel tınıları yansıtır.

- Saz ve Cura: Saz ve cura, Türk Halk Müziği'nin temel sazlarıdır. Genellikle türkülerin ve halk şarkılarının çalınmasında kullanılır. Cura, saza göre daha küçük bir sazdır.

- Cümbüş: Cümbüş, geleneksel sazlara bir alternatif olarak geliştirilmiş bir sazdır. Tellere sahip olan bu enstrüman, özellikle halk müziği icralarında tercih edilir.

- Def: Def, Türk halk müziğinde ritmik bir vuruş enstrümanıdır. Genellikle ritmik çalınarak danslara ve müzik icralarına eşlik eder.

- Tahta Kaşık: Tahta kaşıklar, elde çalınan ritmik enstrümanlardır. Halk müziği icralarında özellikle dansları tempo vermek için kullanılırlar.

- Delbek: Delbek, kına geceleri ve kadınların toplu halde müzik yaparken kullandığı bir tür deftir. Özel günlerde ve eğlencelerde sıkça kullanılır.

Bu enstrümanlar, Afyonkarahisar'ın müzik kültürünün zengin ve çeşitli bir yansımasıdır. Halk müziği icralarında ve geleneksel etkinliklerde bu enstrümanlar, yerel müziğin ve kültürün önemli bir parçasını oluşturur.

Ayrıca Emirdağ türküleri hakkında da bilgi verildiği görülmektedir. Emirdağ, coğrafi olarak geniş bir bölgeyi kapsar ve konar-göçer Türkmen aşiretlerinin yaşadığı Emirdağ'da yayla yaşantısını ve askerlik görevini yansıtır. Türkülerde, yaylaya göçün, sevdalının sevgilisinin başkasına verilmesine karşı duyduğu endişeyi dile getirirken aynı zamanda vatan için askerlik görevini yerine getiren gençlerin duygusal ayrılıkları da işlenir. Bu türkülerde genellikle sevgilinin başkasına verilmesine, ayrılıklara ve özleme dair temalar işlenir. Emirdağ türküleri, saz eşliğinde icra edilir ve sözleri genellikle duygusal ve hüznüldür. Türkülerde, yerel deyimler ve yaşanmışlıklara dair anekdotlar sıkça kullanılır, bu da türkülerin yerel kimliği ve özgünlüğünü vurgular. Emirdağ türkülerinin sözleri, yerel yaşamın gerçekliklerini yansıtarak dinleyicilere bu coğrafyanın kültürel ve duygusal zenginliğini aktarır. Özellikle "Karakoyun Türküsü," bir çobanın yaşadığı olayları anlatırken aynı zamanda bir aşk hikayesini içinde barındırır. Bu türkü, çobanın elini kolunu bağlayan hırsızlara karşı verdiği akıllıca tepkiyi ve sonrasında yaşananları ifade eder. Emirdağ türküleri, bu coğrafyanın kültürel mirasını ve yaşam biçimini yansıtarak hem duygusal hem de hikayesi olan eserlerdir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2023).

2.1. AFYON MÛSİKÎ CEMİYETİ

Afyon Müzik Cemiyeti, 1955 yılında müzikseverlerin bir araya gelerek düzenli ve disiplinli bir ortamda çalışma amacıyla kurulmuş bir cemiyettir. Cemiyetin kurucuları arasında Saffet Okbaşı, Hulusi Yamaner, Selahattin Yamaner, Cemal Altıniğne, Hikmet Şeftalioğlu, Abdullah Uluçelik, Hasan Sanlı, Mustafa Gürel, Mehmet Okan ve Ekrem Taşkınsel gibi isimler yer almaktadır. Afyon Müzik Cemiyeti, müziğin icrası, eğitimi ve yaygınlaşması konularında faaliyet gösteren bir topluluktur. Cemiyetin

kuruluş amacı, müzikseverlerin bir araya gelerek birlikte müzik çalışmaları yapması, yeteneklerini geliştirmesi ve müzik kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunmaktır. Cemiyetin çalışmaları çerçevesinde konserler, dinletiler, eğitim programları ve müzik etkinlikleri düzenlenmektedir. Müzikseverlere bir araya gelme ve paylaşma imkânı sunan Afyon Müzik Cemiyeti, yerel müzik kültürünün korunması ve geliştirilmesine önemli bir katkı sağlamaktadır (Aktaş, 2015: 67).

Afyon Müzik Cemiyeti'nin amacı, müzikseverleri bir araya getirerek ciddi çalışmalar yapmak ve sanatçı yetiştirmektir. Aynı zamanda, Afyonkarahisar yöresine ait halk türkülerini derlemek ve hem yerel halka hem de diğer bölgelere tanıtmak da cemiyetin hedefleri arasındadır. Müziğe ilgi duyan toplumu ve genç nesli müziğe yönlendirerek kültürel faaliyetlerde bulunmayı da amaçlamaktadır. Afyon Müzik Cemiyeti, Klasik Türk Müziği ve Türk Halk Müziği alanlarında çalışmalar yapmış ve birçok değerli isim yetiştirmiştir. Cemiyetin faaliyetleri sayesinde müziğe ilgi duyan gençler yeteneklerini geliştirme ve profesyonel müzik kariyerine adım atma fırsatı bulmuşlardır. Aynı zamanda, Afyonkarahisar'ın zengin müzik kültürünü koruma ve tanıtmada konusunda önemli bir rol oynamışlardır. Afyon Müzik Cemiyeti'nin çalışmaları, müzikseverlere müziği sevdirmek, yetenekleri keşfetmek ve müzik kültürünü yaymak açısından önemli bir katkı sağlamaktadır (Gündöner, 2010: 10).

Afyon Müzik Cemiyeti, ilk konserini 14 Ocak 1956 tarihinde Afyon Belediye Salonu'nda gerçekleştirmiştir. Bu konserde "Uşşak Faslı" icra edilmiştir. Cemiyet, bu tarihten itibaren belirli aralıklarla konserler vermeye devam etmiştir. Afyon Müzik Cemiyeti, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği alanında değerli hocalar tarafından birçok öğrenci yetiştirmiştir. Bu sayede müzik eğitimi alan gençler, gelişimlerini sağlamış ve müzikal yeteneklerini ilerletme fırsatı bulmuşlardır. Cemiyetin öğrenci yetiştirme faaliyetleri, Afyonkarahisar'a kültürel anlamda büyük destek sağlamıştır. Hem Türk Sanat Müziği hem de Türk Halk Müziği alanlarında yapılan çalışmalar, bölgenin müzik kültürünü koruma, tanıtmada ve geliştirme açısından önemli bir rol oynamıştır. Afyon Müzik Cemiyeti'nin düzenlediği konserler, sanatseverlere müziğin tadını sunmak ve müziği yaygınlaştırmak amacıyla düzenlenmiştir. Bu konserler, cemiyetin çabalarını ve müzikal yeteneklerini sergileme fırsatı vermiştir. Afyonkarahisar ve çevresindeki toplumun kültürel yaşamına katkıda bulunarak, müziği sevdirmeyi ve müzikal anlamda bir birlik oluşturmayı hedeflemiştir (Aktaş, 2015: 67).

Afyon Müzik Cemiyeti, her yıl 17 Aralık'ta Mevlâna Celâleddin Rumi'yi Anma çerçevesinde Mevlevi adap ve geleneklerine bağlı bir şekilde Mevlevi Ayinleri icra etmektedir. Bu etkinliklerle Mevlevi kültürünü yaşatmayı ve tanıtmayı amaçlamaktadır. Mevlevi Ayinleri, sema törenleri, ilahi ve naatlerin icrasını içermektedir. Afyon Müzik Cemiyeti, aynı zamanda sosyal sorumluluk projelerine de destek olmaktadır. Hastane ve Çocuk Esirgeme Kurumu gibi sosyal kurumlarda tedavi gören ya da bakıma muhtaç kişilere maddi anlamda yardımda bulunmak adına konserler düzenlemektedir. Bu konserlerle, hastaların ve muhtaç kişilerin acılarına ortak olmayı ve onlara destek olmayı amaçlamaktadır. Bu şekilde toplumun farklı kesimlerine yardım eli uzatmayı ve müziğin iyileştirici gücünü kullanmayı hedeflemektedir. Afyon Müzik Cemiyeti hem kültürel etkinlikleriyle hem de sosyal sorumluluk projeleriyle varlığını sürdürerek, müzikseverlere hizmet etmekte ve toplumda olumlu bir etki yaratmaktadır. Müzik aracılığıyla hem kültürel değerleri yaşatmayı hem de insanlara yardım etmeyi amaçlamaktadır (Gündöner, 2010: 10).

2.2. HALK EĞİTİM MERKEZİ KOROLARI

1963 senesinde; Giresunlu Astsubay Ruhi ÖNER Afyonkarahisar'da görev yaptığı zaman zarfında küçük saz ve ses topluluğundan oluşan bir koro meydana getirmiştir. Afyonkarahisar'da iki yıl kadar bir süre içerisinde koro ile birlikte çeşitli konserler gerçekleştirmiştir. Geçen yıllar içerisinde koro dağılmıştır (Aktaş, 2018: 659).

2.3. AFYONKARAHİSAR BELEDİYESİ MÛSİKÎ EĞİTİM MERKEZİ

1986 yılında Afyon Mûsikî Derneği tarafından düzenlenen bir kongre, derneğin geleceği hakkında üyelerle görüş birliğine varmıştır. Bu önemli toplantıda, üye olarak katılan Raif Somer, bir yıl sonra yönetim kurulu başkanlığına atanmıştır. 1987 yılından bu yana "Afyonkarahisar Belediyesi Mûsikî Eğitim Merkezi" adıyla çalışmalarına kesintisiz olarak devam etmektedir. Afyonkarahisar Belediyesi Mûsikî Eğitim Merkezi, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Türk Tasavvuf Müziği alanlarında faaliyet gösteren gönüllü ses ve saz sanatçılarından oluşan bir grup tarafından kurulmuş ve işletilmektedir. Her yıl düzenledikleri konserlerle bu müzik türlerini tanıtarak ve icra ederek Afyonkarahisar'ın müzik kültürüne büyük katkı sağlamaktadırlar (Gündöner, 2010: 10).

Bu sanatçılar, geleneksel Türk Müziği'nin farklı dallarında ustalaşmış ve bu müziği yaşatma amacı gütmektedirler. Konserler aracılığıyla bu zengin müzik

geleneğini hem yerel halka hem de dışarıdan gelen izleyicilere sunarak Türk Müziği mirasının yaşatılmasına ve yayılmasına katkı sağlamaktadırlar. Afyonkarahisar Belediyesi Mûsikî Eğitim Merkezi'nin bu çalışmaları, müziğin kültürel önemini vurgulayarak takdir ve destek kazanmaktadır. Bu sayede, müziğin toplum içindeki yeri daha da güçlenmektedir (Çetintaş, 1963: 11).

2.4. AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ TASAVVUF MÛSİKİSİ ve SEMA TOPLULUĞU

1999 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi bünyesinde Kültür Bakanlığı Sanatçısı Dr. Timuçin Çevikoğlu tarafından kurulmuştur. Topluluk; akademisyenler, Afyonkarahisar'lı semazenler ve öğrencilerden oluşan 30 kişilik bir kadro ile yurtdışında ve içinde 20'ye yakın program yapmıştır. Ayrıca merkezi İngiltere'de bulunun ARC Müzik içinde bir albüm gerçekleştirmiştir (Aktaş, 2018: 658).

2.5. AKÜ DEVLET KONSERVATUVARI KOROLARI

1999 yılında Üniversitede konservatuvarın açılması ile bölümler bazında topluluklar ve korolar kurulmuştur. Bugünde aktif olarak faaliyetlerini sürdürmekte olan korolar, yurt içi ve yurt dışında birçok etkinlik düzenlemişlerdir (Aktaş, 2018: 658).

2.6. AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ İL KÜLTÜR MÜDÜRLÜĞÜ KOROSU

2001 yılında Afyonkarahisar Valiliği İl Kültür Müdürlüğü bünyesinde İl Kültür Müdürlüğü Korosu kurulmuştur. Bu koro; müziği ve kültürel etkinlikleri teşvik etmek amacıyla oluşturulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. İlk kuruluş döneminde, koro birkaç konser düzenlemiş ve bu konserlerle müziğe olan katkılarını göstermiştir. Ancak, zaman içerisinde bu koronun çalışmaları durmuş ve daha fazla etkinlik düzenlenememiştir. Afyonkarahisar Valiliği İl Kültür Müdürlüğü Korosu'nun kurulmasının amacı, müziği ve kültürel etkinlikleri teşvik ederek yerel sanatçılara destek olmak, kültürel mirası yaşatmak ve halka sanatsal deneyimler sunmaktadır. Ancak, çeşitli sebeplerle koro, başlangıçtaki aktifliğini sürdürememektedir ve daha fazla konser veya etkinlik düzenlenememektedir. Bu tür kültürel girişimler, yerel kültürün korunması ve geliştirilmesi açısından önemlidir. Ancak bazen finansal, organizasyonel veya yönetimle ilgili zorluklar nedeniyle bu tür oluşumlar zamanla etkinliklerini durdurabilirler. Bu tür durumlar, yerel yönetimlerin ve toplulukların kültürel etkinliklere olan desteğinin önemini vurgulamaktadır (Gündöner, 2010: 10).

2.7. AFYON HALK OYUNLARI MÜZİK KÜLTÜR ARAŞTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ (AFKÜDER)

2002 yılında kurulan Afyon Halk Oyunları Müzik Kültür Araştırma ve Yaşatma Derneği (AFKÜDER), Afyonkarahisar müzik kültürüne önemli katkılarda bulunmayı amaçlayan bir oluşumdur. Dernek; halka açık olarak düzenledikleri konserler aracılığıyla yerel müzik kültürünü canlandırmayı ve gelecek kuşaklara aktarmayı hedeflemektedir. AFKÜDER'in amacı, Afyonkarahisar'ın zengin müzik geleneğini korumak ve yaşatmak, geleneksel halk müziği ve danslarını tanıtmak ve bu kültürel mirası gelecek nesillere aktarmaktır. Bu doğrultuda dernek, çeşitli etkinlikler ve konserler düzenleyerek, yerel sanatçılara platform sağlar ve yerel müziğe teşvik etmektedir (Gündöner, 2010: 11).

Dernek, bu tür kültürel girişimlerle Afyonkarahisar'da müziğin ve halk kültürünün yaşatılmasına büyük bir katkı sunmaktadır. Bu tür oluşumlar, yerel müzik ve kültürel mirasın gelecek kuşaklara taşınması ve korunması açısından büyük önem taşımaktadır. AFKÜDER, Afyonkarahisar müzik kültürüne değerli bir katkı sunan aktif bir dernek olarak bilinmektedir (Yaşar, 2004: 421).

2.8. AFYONKARAHİSAR BELEDİYESİ KONSERVATUVARI

2004 yılında Afyonkarahisar Belediye başkanı Hayrettin Barut tarafından kurulan koordinatörlüğünü AKÜ Devlet Konservatuarı Öğr. Gör. Yıldırım Aktaş'ın yaptığı oluşum, konservatuvar akademisyenlerinin katkılarıyla Türk Halk müziği, Türk Sanat müziği, Batı müziği, Çocuk korosu, Türk halk oyunları, Tiyatro bölümleri dâhil 230 kayıtlı öğrenciye eğitim vermiş, bölümler kendi içlerinde toplulukları ile 8 konser gerçekleştirmiş bir yapıdır. Eğitim ve Sanat hizmetlerine devam etmektedir (Aktaş, 2018: 658).

2.9. AFYON KÜLTÜR VE SANAT GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ KOROLARI

Öğretmen ve aynı zamanda ses sanatçısı kimliği ile tanınan İlhan Soysal, 2011 yılında bu koroyu meydana getirmiştir. Koro, müzikal çalışmalarını kendi bulunduğu bina içerisinde devam ettirmiştir. Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği icra eden müzik toplulukları ile birlikte 14 adet konser vermiştir. Bu topluluklar içerisinde şeflik görevini, Kaan Ayhan, Ayşe Sağyaşar ve Yıldırım Aktaş gerçekleştirmiştir. (Aktaş, 2018: 659).

2.10. AKSAM (ALİMOĞLU KÜLTÜR SANAT DERNEĞİ) KOROLARI

Afyonkarahisar'lı iş insanı İbrahim Alimoğlu tarafından kurulmuştur. Ses sanatçısı Burhan Kul, bu aşamalarda koordinatörlük görevini üstlenmiştir. Çeşitli müzik koroları, tiyatro etkinlikleri gibi daha birçok sanat alanında faaliyetlerini aktif bir biçimde devam ettirmektedir. Afyonkarahisar'da hizmet veren en kapsamlı kültür sanat merkezi olduğu bilinmektedir. Türk Sanat Müziği korusu günümüzde de, Yıldırım Aktaş ve Servet Yaşar ile sanat çalışmalarına ve konserlerine aktif olarak devam etmektedir (Aktaş, 2018: 659).

2.11. NEVA TÜRK MÜZİĞİ KOROSU

Afyon'un yerel müzisyenlerinden Kadir Elçi tarafından 2014 yılında kurulmuştur. Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği koroları ile Afyonkarahisar içinde birçok konser vermişlerdir. Şefliğini Ud sanatçısı Öğr. Gör. Alper Soybilgen yapmıştır. Koro, sanatsal çalışmalarına ve konserlerine devam etmektedir (Aktaş, 2018: 659).

2.12. AFYON BAROSU KOROSU

Afyon Barosu avukatlarının 2014 yılında kurduğu koro, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği koroları ile birçok konsere imza atmışlardır. Şeflik görevlerini; İbrahim Aslantürk ve Mustafa Karaer yapmışlardır. Mustafa Karaer ile sanatsal çalışmalarını sürdürmektedir (Aktaş, 2018: 659).

2.13. AFKÜDER TSM TOPLULUĞU

Fikret Güzeldemir, Hakan Dilek, Ahmet Kalaycı, Şerafettin Güleç tarafından 2003 yılında kurulmuştur. Bünyesinde Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği, Çocuk koroları ve Türk Halk Oyunları çalışmaları ile birçok etkinlikler düzenlemişlerdir. 2006 ve 2007 yıllarında Öğr. Gör. Burak Kaynarca, Öğr. Gör. Tunisa Yeşilçay ve Emel Şerbetçi şefliğinde Türk Sanat Müziği konserleri gerçekleştirmişlerdir (Aktaş, 2018: 658-659).

3. AFYONKARAHİSAR MÜZİK KÜLTÜRÜNE HİZMET EDENLER

Afyonkarahisar'da yetişmiş önemli şairler ve sanatçılar hakkında aşağıda bilgiler verilmiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55):

- Semâî Mehmet Çelebi: Afyonkarahisar'ın tarihine ve kültürel mirasına katkıda bulunan bir divan şairidir. 1440-1441 yıllarında doğduğu söylenir. Mevlevî ve Bektâşî

öğretlerini almış ve şairlik yapmıştır. Şiirlerinin çoğu; Mevlevî âyinlerinin güftelerinde kullanılmıştır (Yaldızkaya, 2006: 88).

- Münevver Tolun: Afyonkarahisar'lı Âşık Ömer'in torunu olarak tanınan bir şairdir. Şiirlerinde millî kültürü ve geleneksel motifleri kullanmıştır. Aynı zamanda bağlama dersleri almış ve bestelenmiş ilahileri bulunmaktadır (Yaldızkaya, 2006: 88).

- Âşık Yoksul Derviş: Emirdağ ilçesinde doğmuş ve Türk Halk Müziği alanında faaliyet gösteren bir âşıktır. Çeşitli konuları işleyen şiirleri ve eserleriyle tanınır. Bacı Sultan'ın anısını yaşatmak için düzenlenen törenlerde yer alır (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55).

- Fakı Edeer: Emirdağ ilçesine ait folkloru yayma ve yaşatma derneğinde görev almış, şiirler yazmış ve Emirdağ türkülerini kayıt altına almıştır (Yaldızkaya, 2006: 88).

- Mehmet Yırtıköz: Afyonkarahisar'ın Sultandağı ilçesinde doğmuş, amatör bir şairdir. Yaklaşık 60 şiiri bulunmaktadır ve bu şiirlerin bazıları ilahi formunda bestelenmiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55).

- Ömer Kalafat: Afyonkarahisar'lı bir şairdir ve güfte yazma konusunda öne çıkar. Birçok güfte yazmış ve bu güfteler bestelenmiştir. Eserleri, Türk Sanat Müziği repertuarında yer almaktadır (Bursalıoğlu, 1992: 13).

- Ali Akçeken: Afyonkarahisar doğumlu bir şairdir. Şiirleri çeşitli medya platformlarında yayınlanmıştır ve Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği formunda birçok şarkı bestelenmiştir (Yaldızkaya, 2006: 88).

Bu sanatçılar ve şairler, Afyonkarahisar'ın kültürel zenginliğine ve sanatsal mirasına katkıda bulunmuş önemli figürlerdir. Şiirleri ve sanatları, şehrin kültürel hayatına önemli katkılarda bulunmuştur.

Afyonkarahisar'da yetişmiş önemli bazı icrâcılar hakkında aşağıda kısaca bilgi verilmiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55):

- Derviş Ahmet, 1840 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve "dede" unvanı almıştır. Mesleği taş ve minare ustalığıdır. Aynı zamanda hat sanatını ve ney üflemeği öğrenmiş ve neyzen başı olarak görev yapmıştır. 1915 yılında vefat etmiştir (Bursalıoğlu, 1992: 17).

• İbrahim Feyzi Doğaner, 1876 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş, sarayda hanendelik yapmış ve ney çalmayı öğrenmiştir. Mevlevihane'de neyzen ve semazen olarak yer almış, müzik öğretmenliği yapmış ve Konya, İzmir ve İstanbul'da Mevlevi Ayinleri icra etmiştir. Konya'da Mevlâna'yı anma programlarında da öncülük etmiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55).

• Murat Çelebi Özturun, Afyon Lisesi'nde uzun yıllar öğretmenlik yapmış ve kemeçe dersleri almıştır. Özellikle tasavvuf müziğine katkıları olmuş ve Sema gösterilerinde görev almıştır. 1954 yılında vefat etmiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55).

• Şükrü Hanlı, Afyon Belediyesi'nde itfaiye çavuşu olarak görev yaparken, Belediye Bاندosu'nu kurmuş ve çeşitli konserler vermiştir. Ayrıca bağlama, cura, ud ve cümbüş çalabilen bir müzisyen olarak bilinir. 1959 yılında vefat etmiştir (Bursalıoğlu, 1992: 17).

• Süleyman Boyacıoğlu, büyük saz üstatlarından biridir ve "bülbul" adıyla ünlüdür. Cura çalma yeteneğiyle tanınır. 1964 yılında vefat etmiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55).

• Abdullah Uluçelik, 1903 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve Afyonkarahisar türkülerini Ankara Radyosu'ndaki "Yurttan Sesler" programında icra etmiştir. Neyzen Fevzi Doğaner'den usûl ve makam dersleri almış ve birçok türkü için kaynak kişi olarak kabul edilmiştir. Kunduracılık mesleğinin ardından din görevlisi olarak emekli olmuş ve 1986 yılında vefat etmiştir (Bursalıoğlu, 1992: 17).

• Kemal Bayık, 1904 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve saatçilik yapmıştır. Aynı zamanda Mevlevi Camii'nde uzun yıllar müezzinlik yapmıştır. Neyzen Fevzi Doğaner'den makam, usûl ve ney dersleri almış ve sema törenlerinde neyzen olarak görev almıştır. 1983 yılında vefat etmiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55).

• Selahattin Yamaner, 1906 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve kunduracılık yapmıştır. Babası Rıza Efendi'den ve Neyzen Feyzi Doğaner Dede'den müzik dersleri almıştır. Afyon Mûsikî Cemiyeti'nde kanun sanatçısı olarak görev yapmış ve hac farizasını yerine getirmek için Suudi Arabistan'a gitmiş ve orada vefat etmiştir (Bursalıoğlu, 1992: 17).

• Hulûsî Yamaner, 1909 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve terzilik yapmıştır. Keman sanatçısı olarak tanınır. Afyon Mûsikî Cemiyeti'nin kurulmasına

önderlik etmiş ve keman çalarken tanınmıştır. 1960-1969 yılları arasında yapılan Mevlâna'yı Anma törenlerinde keman çalmıştır. 3 çocuk babası olan Hulûsî Yamaner, Ankara Radyosu'nda Afyonkarahisar türkülerini icra etmiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55).

- Bekir Arıkan, 1909 yılında Yugoslavya'da doğmuş ve ailesi Türkiye'ye göç etmiştir. Keman çalmayı öğrenmiş ve oğullarıyla bir müzik grubu olan "Bekirler"i kurmuştur. Dinar müzik kültüründe tanınmış bir kişidir. 1986 yılında vefat etmiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55).

- Mehmet Arsoy, 1910 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş, babasından müzik bilgisi almış ve Afyon Eski Halkevi'nde Neyzen Fevzi Doğaner'den müzik eğitimi almıştır. Öğretmenlik yapmış ve öğrencilere müziğe ilgi kazandırmıştır. Afyonkarahisar türkülerinin derlenmesine katkı sağlamış ve 1995 yılında vefat etmiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55).

- Cemal Altınığne, 1911 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş, terzilik yapmış ve müziğe ud ve cümbüş çalarak başlamıştır. Daha sonra bağlama ve tanbur çalmış ve kendine özgü mızrap vuruşu ile tanınmıştır. Afyonkarahisar türkülerinin derlenmesine katkıda bulunmuş ve 1967 yılında vefat etmiştir (Bursalıoğlu, 1992: 17).

- Nuri Karaşan, 1912 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve küçük yaşlarda ud ve cümbüş çalmayı öğrenmiştir. Afyonkarahisar yöresi türkülerini güzel bir şekilde icra etmiş ve 1984 yılında vefat etmiştir (Gündöner, 2010: 16).

- Kazım İşnaz, 1913 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve bağlama çalmayı öğrenmiştir. Afyon Mûsikî Cemiyeti'nde müziğe katkıda bulunmuş ve Afyonkarahisar türkülerinin yayılmasına yardımcı olmuştur. 1964 yılında vefat etmiştir (Bursalıoğlu, 1992: 17).

- Ahmet Çetintaş, 1921 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş, nota ve usûl dersleri alarak ud çalmayı öğrenmiştir. Şairlik de yapmış ve bazı güftelerini bestekâr Ekrem Taşkınsel bestelemiştir (Sarı ve İlgar, 2008: 31-55).

- Kemal Alpergöl, 1922 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş, Afyonkarahisar Mevlevihanesi'nin son neyzen başı olarak bilinen Neyzen Fevzi Doğaner'den müzik ve Neyzen Kemal Bayık'tan usûl dersleri almıştır. 1950'li yıllarda Mevlânâ'yı Anma Törenleri'nde kudümzen olarak görev almıştır (Bursalıoğlu, 1992: 17).

• Ekrem Taşkınsel, 1920 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve Türk Sanat Müziği ve Batı Müziği tekniğini öğrenmiştir. Mandolin ve keman çalmıştır, ayrıca askeri bandoda da görev yapmıştır. Afyon Halkevi'nde müzik çalışmalarında bulunmuş ve Afyon Mûsikî Cemiyeti'nin kurulmasına öncülük etmiştir (Gündöner, 2010: 16).

Afyonkarahisar'da yetişmiş önemli bestekârlar hakkında aşağıda kısaca bilgi verilmiştir (Gündöner, 2010: 17-18).

• Raif Somer, 10 Temmuz 1949 tarihinde Afyonkarahisar'da doğmuş ve eğitim hayatını Afyonkarahisar ve Adana'da tamamlamıştır. Müziğe olan ilgisi, bir şiiri bestelemek istemesiyle başlamıştır. Afyon Musiki Cemiyeti'ne üye olarak katılmış ve yönetim kurulu başkanlığına seçilmiştir. Ayrıca Afyon Belediyesi Musiki Eğitim Merkezi'ni kurmuş ve yönetim başkanlığını üstlenmiştir. Ankara Radyosu'na kabul edilmek istemiş ancak babasının izin vermemesi nedeniyle gitmemiştir. Bestelediği eserler TRT repertuarında yer almaktadır. Ayrıca amatör olarak şiir yazmaktadır (Gündöner, 2010: 17-18).

• Fakı Edeer, 1954 yılında Emirdağ ilçesinde doğmuş ve ilköğrenimini Emirdağ'da tamamlamıştır. Emirdağ türkülerine ve kendi bestelerine sahip "Gurbetteki Emirdağ" adlı kaset çalışması yapmıştır (Gündöner, 2010: 17-18).

• Ekrem Taşkınsel, 1920 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve eğitim hayatını farklı şehirlerde tamamlamıştır. Mandolin ve keman çalan bir müzisyen olan Taşkınsel, Afyon Halkevi'nde müzik çalışmalarında bulunmuş, Afyon Mûsikî Cemiyeti'nin kurulmasında öncülük etmiş ve gençlere müzik eğitimi vererek müziğe katkıda bulunmuştur. Kendi besteleri de bulunmaktadır (Gündöner, 2010: 17-18).

4. AFYONKARAHİSARLI MÛSİKÎŞİNAS EKREM TAŞKINSEL'İN HAYATI

Ekrem Taşkınsel, 1920 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve eğitim hayatını Afyon, Bolu ve Konya gibi farklı şehirlerde tamamlamıştır. Türk Sanat Müziği ve Batı Müziği tekniğini çok iyi öğrenmiş olan Taşkınsel, mandolin ve keman çalma konusunda büyük bir ustalığa sahipti. Ekrem Taşkınsel, askerlik hizmetini yerine getirdiği süre içinde askeri bandoda görev almıştır. Bu süre zarfında müzik yeteneğini kullanarak, askeri bandoda çalmış ve hizmet etmiştir. Hem Türk Sanat Müziği hem de Batı Müziği alanında edindiği bilgi ve deneyimleri askeri bandoda da değerlendirmiştir. Ekrem Taşkınsel, müzik alanında gösterdiği başarılar ve ustalığıyla tanınmış bir isimdir. Hem enstrüman çalma yeteneği hem de müzik teknikleri konusundaki bilgisiyle öne

çıkmiştir. Afyonkarahisar'ın müzik alanındaki önemli isimlerinden biri olan Ekrem Taşkinsel, sanatına ve müziğe olan katkılarıyla anılır (Adar, 2019: 11).

Ekrem Taşkinsel, 1935-1940 yılları arasında Afyon Halkevi'nde müzik çalışmalarını sürdürmüştür. Bu dönemde müzik alanında etkinlikler düzenlemiş ve Afyon'un müzik hayatına katkıda bulunmuştur. Ayrıca Afyon Mûsikî Cemiyeti'nin kurulmasında önderlik etmiş ve bu cemiyetin faaliyetlerine aktif olarak katılmıştır. Ekrem Taşkinsel, 1965-1972 yılları arasında Afyon Halk Eğitim Merkezi'nde açılan kurslarda gençlere nazariyat, usûl ve enstrüman dersleri vererek onları müziğe yönlendirmiştir. Bu dönemde yetenekli gençlere müzik eğitimi vererek onların müzikle ilgilenmelerini sağlamış ve yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmuştur. Ekrem Taşkinsel, müzik çalışmalarında titiz ve özverili bir yapıya sahipti. Kendi besteleri de bulunmaktadır ve bu besteleriyle müzik dünyasına katkıda bulunmuştur. Hem öğretmenlik hem de sanatçı kimliğiyle müziğe ve müzik eğitimine önemli katkılar sağlamış olan Ekrem Taşkinsel, Afyonkarahisar'da müzik alanında saygın bir isim olarak anılmaktadır (Gündöner, 2010: 17).

Ekrem Taşkinsel, Afyon Mûsikî Cemiyeti'nin kurucularından ve önemli bir müzik otoritesidir. Taşkinsel, Türk müziği alanında uzmanlaşmış bir müzikolog ve eğitimcidir. Kendisi, geleneksel Türk müziği icrası ve teorisi konularında birçok çalışmaya imza atmıştır (Gündöner, 2010: 10).

Aynı zamanda Afyonkarahisar'da müzik eğitimi veren okullarda öğretmenlik yapmış ve müzik kültürünün yaygınlaşmasına yönelik faaliyetlere katkı sağlamıştır (Aktaş, 2015: 67).

Ekrem Taşkinsel'in liderliğindeki Afyon Mûsikî Cemiyeti, geleneksel Türk müziği icrası konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Dernek, konserler, festivaller ve diğer etkinlikler düzenleyerek Türk müziği sanatçılarının performanslarını sergileme imkânı sağlamaktadır. Ayrıca, genç yeteneklerin keşfedilmesi ve yetişmesi için çalışmalar yaparak müzik alanında yeni nesillerin yetişmesine destek olmaktadır. Afyon Mûsikî Cemiyeti ve Ekrem Taşkinsel, Türk Müziği Kültürü'nün yaşatılması ve yaygınlaştırılması için değerli bir katkı sunmaktadır. Müzikseverlere müziğin tarihi ve kültürel zenginliklerini keşfetme fırsatı sunan bu dernek ve lideri, Türk Müziği alanında saygın bir konuma sahiptir (Aktaş, 2015: 67).

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

1. ARAŞTIRMANIN PROBLEM CÜMLESİ

Bu araştırmanın problemini, “Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel’in Türk Mûsikîsine katkıları nelerdir?” cümlesi oluşturmaktadır.

2. ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİ

1. Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel’in eserleri nelerdir?
2. Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel’in Afyonkarahisar Müzik kültürüne katkıları nelerdir?
3. Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel’in Türk Mûsikîsine katkıları nelerdir?

3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel’in hayatı, eserleri ve Türk Mûsikîsi’ndeki yeri üzerine inceleme yapmıştır.

4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Afyonkarahisar’ın müzik kültürüne katkı sağlamış ve saygın bir isim olan Ekrem Taşkınsel’in hayatının, eserlerinin ve Türk müziğindeki yerinin araştırıldığı bu çalışmanın önemi aşağıdaki maddelerde verilmiştir:

Kültürel Mirasın Korunması: Ekrem Taşkınsel gibi önemli bir müzik figürünün hayatı ve eserleri, Afyonkarahisar’ın müzik kültürünün bir parçasıdır. Bu çalışma, Taşkınsel’in müzikal mirasını belgelemek ve korumak için önemli bir adım olacaktır. Bu sayede gelecek nesiller, Taşkınsel’in müziğini ve katkılarını tanıyacak ve değerlendirebilecektir.

Akademik Araştırmaya Katkı: Ekrem Taşkınsel’in hayatı, eserleri ve Türk müziğindeki yeri gibi konular, müzik araştırmacıları ve akademisyenler için önemli bir konudur. Bu çalışma, Taşkınsel’in sanatsal ve müzikal etkilerini daha iyi anlamak, onun eserlerinin analizini yapmak ve Türk Müziği literatürüne katkıda bulunmak için bir kaynak sağlayabilir.

Sanatçının Tanıtılması ve Değerinin Anlaşılması: Ekrem Taşkınsel’in müzikal başarıları ve katkıları, geniş kitlelere duyurulması gereken değerli bir bilgidir. Bu çalışma, Taşkınsel’in hayatını, müzikal yolculuğunu ve eserlerini anlatarak, onun

sanatsal değerini ve önemini daha fazla kişiye ulaştırabilir. Bu şekilde, müzikseverler ve sanatseverler, Taşkınsel'in müziği hakkında daha fazla bilgi edinebilir ve onun eserlerini takdir edebilir.

Bölgesel Kültürün Canlandırılması: Afyonkarahisar'ın müzikal geçmişi ve mirası, bölgenin kültürel kimliğinin önemli bir parçasını oluşturur. Ekrem Taşkınsel'in hayatı ve eserleri, bu kültürel kimliği destekler ve canlandırır. Araştırma çalışması, bölgenin müzikal geçmişine odaklanarak, yerel müzik kültürünün tanıtılması ve yaşatılması için önemli bir rol oynayabilir.

Bu nedenlerle, Ekrem Taşkınsel'in hayatının, eserlerinin ve Türk Müziği'ndeki yerinin araştırıldığı bu çalışma, kültürel mirasın korunması, akademik araştırmaya katkı, sanatçının tanıtılması ve bölgesel kültürün canlandırılması açısından önem arz etmektedir.

5. ARAŞTIRMANIN SAYILTILARI

Bu araştırmada;

1. Tercih edilen araştırma modelinin, bu araştırmanın konu ve amacına uygun olduğu,
2. Kullanılmış olan yöntemler ile meydana getirilen verilerin geçerli ve güvenilir olarak araştırmayı desteklediği, sayıltılarından hareket edilmiştir.

6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırmada;

1. Ekrem Taşkınsel'in bestelemiş olduğu eserleri ile,
2. Araştırma ile alakalı öncelikli olarak yazılı kaynaklar ve dökümanlar ile,
3. Ekrem Taşkınsel'e müzikal hayatında kendisine eşlik eden kişilerle,
4. Yüksek lisans çalışmalarına verilen süre ve çalışmanın oluşturabileceği maddi imkânlar ile sınırlandırılmıştır.

7. YÖNTEM

7.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışma, betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırmalar, ilgi duyulan konunun betimlenmesini amaçlayan çalışmalardır. Bu tür bir araştırma modelinde,

incelenen olgu veya örnekleme ilişkin elde edilen veriler, temel özelliklerini tasvir etmek için kullanılır. Bu araştırmada, Ekrem Taşkinsel'in eserleri üzerine odaklanılarak, hayatıyla ilgili bilgi toplanmış ve betimlenmiştir. Yazılı kaynaklardan edinilen bilgiler, Taşkinsel'in eserleri, hayatı ve Türk Müziği'ne katkıları araştırılmıştır. Bu betimsel analiz, Taşkinsel'in eserlerinin genel niteliklerini anlamak ve açıklamak için kullanılan bir yöntem olabilir. Betimsel araştırmalar, bir konu hakkında kapsamlı bir betimleme yapmak için kullanılır. Bu tür çalışmalar genellikle yeni teoriler veya hipotezler ortaya koymak yerine, mevcut durumu ve olguyu detaylı bir şekilde anlamayı hedefler. Betimleyici araştırmalar, bir konunun belirli yönlerini tanımlama, betimleme ve tasvir etme amacı güder (Karasar, 2019: 109).

7.2. VERİLERİN TOPLANMASI

Ekrem Taşkinsel hakkındaki veriler, kaynak taraması yaparak elde edilmiş ve ayrıca Ekrem Taşkinsel'i tanıtan dört kişiyle yapılan röportajlar aracılığıyla toplanmıştır. Bu yaklaşım, araştırmanın veri toplama sürecinde kullanılan yöntemleri açıklamaktadır. Kaynak taraması, yazılı materyallerden elde edilen bilgilerin sistematik bir şekilde incelenmesini içerir. Ekrem Taşkinsel hakkında yazılı kaynaklardan bilgi toplanarak, onun hayatı, eserleri ve müzikal kariyeri gibi konular araştırılmıştır. Ayrıca, dört kişiyle yapılan röportajlar da önemli bir veri toplama yöntemidir. Bu röportajlar, Ekrem Taşkinsel'e müzikal hayatında kendisine eşlik eden ve onun hakkında bilgi sahibi olan kişilerle gerçekleştirilmiştir. Röportajlar, Taşkinsel'in hayatı, müziği, eserleri ve katkıları hakkında daha kişisel ve öznel bilgiler elde etmek amacıyla 13 Haziran 2023 tarihinde yapılmıştır. Bu kişiler müzik uzmanları, akademisyenler, müzikseverler, Taşkinsel ile çalışmış olan müzisyenler ve oğlundan oluşmaktadır. Bu veri toplama yöntemleri, Ekrem Taşkinsel hakkında geniş bir perspektif sunacağı beklenmektedir. Kaynak taramasıyla elde edilen bilgiler, daha objektif ve genel bir bakış sağlarken, röportajlar kişisel deneyimler ve öznel bakış açılarını sunabilir. Bu şekilde, araştırma alışması Ekrem Taşkinsel'in hayatı, eserleri ve müzikal mirası hakkında kapsamlı ve çeşitli bir veri tabanı oluşturması amaçlanmıştır.

7.3. VERİLERİN ANALİZİ VE YORUMLANMASI

Veri analizi, bir veri setini inceleyerek içerdiği bilgileri anlama, öğrenme ve çıkarımlar yapma sürecidir. Araştırma içerisindeki verilerin büyük bir bölümü, Ekrem Taşkinsel'e ait kaynakların taranması yöntemi ile elde edilmiştir. Kuramsal bilgiler için

kitap, makale ve konu ile ilgili yapılan tezlerden yararlanılmıştır. Ayrıca Aksam Kùltür Sanat Derneği Türk Sanat Müziği Korusu'nda; Belediye korusuna katılan ve Ekrem Taşkınsel'e müzikal hayatında kendisine eşlik eden 4 kişi ile röportaj yapılmıştır. Bu çalışmanın verilerinin analizi için aşağıdaki adımlar uygulanmıştır:

- Veri Toplama Aşamasının Gözden Geçirilmesi: İlk adım, yapılan mülakatların kayıtlarının veya transkriptlerin oluşturulması ve düzenlenmesidir. Mülakatların kronolojik sırasına göre düzenlenmesi, daha sonra analiz için verilerin daha kolay erişilebilir olmasını sağlar.

- Sonuçların Belirlenmesi: Veri analizi sürecinin sonunda, elde edilen sonuçlar özetlenir. Bu sonuçlar, çalışmanın amaçlarına, hipotezlere veya sorulara yanıt olabilir.

- Sonuçların Yorumlanması: Elde edilen sonuçlar yorumlanır ve bu sonuçların ne anlama geldiği, daha geniş bir bağlamda nasıl değerlendirildiği açıklanır.

- Sonuçların Sunulması: Analiz sonuçları, çalışmanın ilgilenilen kitle veya paydaşlarına sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

1. ALT PROBLEMLERE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Afyonkarahisar, Türkiye'nin kültürel çeşitliliği ve zenginliğiyle ön plana çıkan şehirlerinden biridir ve müzik kültürü bu zenginliklerin başında gelmektedir. Şehir; hem Türk Halk Müziği hem de Türk Sanat Müziği gibi geniş bir müzik yelpazesine ev sahipliği yapmaktadır. Geleneksel Türk Halk Müziği, düğünlerde, eğlencelerde ve diğer sosyal etkinliklerde yaygın olarak duyulmaktadır. Ayrıca, Zeybek oyunlarına eşlik eden müzikler de geleneksel halk oyunlarının vazgeçilmez bir parçasıdır. Bu müzikler, şehirdeki geleneksel yaşam tarzının ve değerlerinin bir yansımasıdır. Ayrıca, Türk Sanat Müziği alanında da yetenekli müzisyenler ve müzik toplulukları bulunmaktadır. Afyonkarahisar aynı zamanda çeşitli enstrümanların üretildiği bir merkezdir ve bu da müziğin yaygınlaşmasına katkı sağlamaktadır. Afyonkarahisar'da müzik kültürünü desteklemek ve müzikseverleri bir araya getirmek amacıyla Afyon Müzik Cemiyeti gibi topluluklar faaliyet göstermektedirler. Bu tür cemiyetler, müzikseverlerin bir araya gelerek deneyimlerini paylaşabileceği sosyal ve kültürel platformlar sağlamaktadırlar.

Ekrem Taşkınsel, Afyonkarahisar'lı bir müzikçi olarak Türk müziğine önemli katkılarda bulunmuş bir besteci olarak bilinmektedir. Bestecilik kariyeri boyunca farklı makamlarda birçok eser besteleyerek, Türk Müziği'nin repertuarını zenginleştirmektedir. Ayrıca, öğrencilere müzik eğitimi vererek müziğin gelecekteki nesillere aktarılmasına katkıda bulunmaktadır. Ekrem Taşkınsel, hem geleneksel hem de modern müziğin Türk Müziği geleneğine katkı sağlayan önemli bir figürdür.

Ekrem Taşkınsel, 1920 yılında Afyonkarahisar'da doğmuş ve eğitim hayatını Afyon, Bolu ve Konya gibi farklı şehirlerde tamamlamıştır. Hem Türk Sanat Müziği hem de Batı Müziği tekniğini çok iyi öğrenmiş ve uygulamış bir üstad olarak bilinir. Mandolin ve keman çalabilen Taşkınsel, askerlik hizmetini yerine getirdiği süre boyunca, askeri bando da yer almıştır. 1935-1940 yılları arasında Afyon Halkevi'nde müzik çalışmalarına devam etmiş ve Afyon Mûsikî Cemiyeti'nin kurulmasında öncülük etmiştir. Ekrem Taşkınsel, müzik alanında önemli bir isim olup, Afyonkarahisar'da müzik eğitimi ve sanat faaliyetlerine katkıda bulunmuştur.

1.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Afyonkarahisar'lı Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel'in eserleri nelerdir?

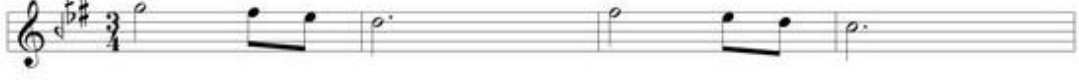
Şekil 1. Hüzam Şarkı Sevgilim

**HÜZZAM ŞARKI
SEVGİLİM**

Usulü: Semai (ağırca)

Beste : Ekrem TAŞKINSEL
Güfte : Raif SOMER

Giriş

Kaynak: Aktaş, 2023.

Şekil 1 (Devam). Hüzam Şarkı Sevgilim

bit me di
kah re di ci gün
le rim
----- ARANAĞME -----
saç la rı na öz le mi gül e dip
sa rı yo rum ha tı ran la ya şı yor
hep se ni a nı yo rum
----- ARANAĞME -----
sev gi dün be yam ni bak ça sen siz
kim dön sen ba siz na kal sev di be ğim lım

Kaynak: Aktaş, 2023.

Şekil 2. Hüzam Şarkı

HÜZZAM ŞARKI

Aksak Semâi

Ekrem TAŞKINSEL

Ye şer me den sol du gön lü ba ha

rim rim

der di ke de rim den bit tim e ri dim

kal ma dı Al la hım

sab rı ka ra rım

Kaynak: Aktaş, 2023.

Şekil 3. Şehnaz Buselik Şarkı

Şehnaz Buselik Şarkı Esmer Güzeli

Güfte : Ekrem TAŞKINSEL
Beste : Raif SOMER

Semâi

Aranâğme

Gön lü mü ben sa na ver dim ve re

li SAZ ver dim ve re li

SAZ ne ler çek tim ne le r es mer

gü ze li gü ze li SON...

SAZ ağ la

dım SAZ in le dim SAZ

e ri dim bit tim

Kaynak: Aktaş, 2023.

Şekil 4. Ayırma Gözlerini Gözlerimden Fantezi Nihavend Şarkı

Ayırma Gözlerini Gözlerimden
Fantezi Nihavend Şarkı

Müzik Yaşar Nâbi Nasır
Güfte Ekrem TAŞKINSEL

Semâi

A yrır ma göz le ri ni göz le rim den bu ak
sam
böy le sa at ler ce bak böy le a
sır lar ca bak sır lar ca bak SON...
göz le ri ne ya vas ça ya vas ça dol du ak sam
u fuk ta ki lâm ba nın fi ti li ni kı sa rak
be nim i çim de yak tı san ki gu ru bu ak sam
tu tu an ba rım i çin ne se rin bir su ak sam

Kaynak: Aktaş, 2023.

Şekil 4 (Devam). Ayırma Gözlerini Gözlerimden Fantezi Nihavend Şarkı

gün düz den gürül tünde ve ka i nat tan u

zak ak sa mı sey re de yim

1. ba kış la rın da bı rak 2. ba kış la rın da bı rak

Kaynak: Aktaş, 2023.

Şekil 5. Bilmem Ben De Melalini Mahur Şarkı

BİLMEM BEN DE MELÂLİNİ
Mahur Şarkı

Müzik : Ekrem TAŞKINSEL
Güfte: Ahmet ÇETİNTAŞ

Uslû : Düyek

Bil mem ben de me lâ
li ni ha li pe ri şa mın
min ff ---- SAZ ---- f yok mu
dur hiç p ma hi ta bı bu ka
ran lık ak şa mın Son... ff
f bir gün sen de an lar
sin f fer ya dı nı ca nı mın

Kaynak: Aktaş, 2023.

Ekrem TAŞKINSEL – Salih De Ata Biner Şarkı Sözü

Salih de ata biner gider küçük bey gibi
Kardeşim olacak da kıydı bana el gibi (vay)
Kanım da yere aktı (aman) çoşan sel gibi

Ağlen de dostlar da ağlen bana bakıp ağlen
Sedefli curamı da tabuduma bağlen (vay)

Akşam, ezanında (aman) çarşıdan geçtim
Ecel şerbetini (aman) içtim de geçtim (vay)
Yatsıya varmadan dillere düştüm

Ağlen de dostlar da ağlen de benim garip halime
Kardeşim olacak da girdi benim kanıma (vay)

Bakkal dükkanından da aldım kirazı
Kahvede bekliyordu ahbabların birazı (vay)
Kardeşimin de bana mıydı garezi

Ağlen de dostlar da ağlen bana bakıp ağlen
Sedefli curamı da baş ucuma bağlen (vay)

Cengari yazmanı da kimler bağlasın
Gelsin de garip anam baş ucumda ağlasın (vay)
Benim de nazlı da yarım kimnen eylensin

Al topuk üstünde de cengari yazma
Anam da ben ölüyorum da anam ağleyip gezme

Kaynak: Adar, 2019.

Özetle;

Hüzzam Şarkı (Şekil 5): Türk müziği bestecisi; Ekrem Taşkınsel tarafından bestelenmiş bu eser, Raif Somer tarafından yazılan güftesiyle birleşerek, güzel bir örnek oluşturmaktadır. Şarkı; Semai usulü ile icra edilir ve Hüzzam makamının karakteristik özelliklerini taşıyan bu eser, Türk Müziği geleneğinin duygusal ve özgün bir parçası olduğu düşünülmektedir.

Şehnaz Buselik Şarkı: Besteci Raif Somer ve güfte yazarı Ekrem Taşkınsel'in iş birliğiyle oluşturulan bu eser, Semai usulüyle icra edilir. Bu usul, Türk Müziği'nin geleneksel ritimlerinden biridir ve ağır bir tempoya sahiptir. Şehnaz Buselik Şarkı, bu geleneksel tarzı yansıtarak Türk Müziği repertuarının önemli bir örneği olduğu değerlendirilmektedir.

Ayrma Gözlerini Gözlerimden: Besteci Yaşar Nabi Nasır ve güfte yazarı Ekrem Taşkınsel tarafından oluşturulan bu eser, Semai usulü ile seslendirilir. Semai, ağır bir tempo ile karakterize edilen Türk Müziği'nin geleneksel usullerinden biridir. Şarkı, Nihavend makamının etkileyici melodisi ve duygusal derinliği ile dinleyicilerde sezgisel bir müzik deneyimi sunduğu gözlemlenmektedir.

Bilmem Ben De Melalini: Besteci Ekrem Taşkınsel ve güfte yazarı Ahmet Çetintaş tarafından oluşturulan bu eser, Düyek usulü ile icra edilir. Düyek, Türk Müziği'nin özgün ritim ve tempo kalıplarından biridir. "Bilmem Ben De Melalini," Mahur makamının etkileyici melodi ve duygusal derinliğiyle birleşerek dinleyicilere özel bir müzik deneyimi yaşatmaktadır.

Bu eserler, Türk Müziği repertuarının zenginliğini ve çeşitliliğini yansıtan önemli örneklerdir ve Ekrem Taşkınsel'in bestecilik yeteneği ile diğer sanatçıların katkılarıyla unutulmaz eserler haline bürünmüştür.

1.2. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel'in Afyonkarahisar müzik kültürüne katkıları nelerdir?

Bu araştırma bulgusu için Ekrem Taşkınsel'e müzikal hayatında kendisine eşlik eden dört kişi ile röportaj yapılmıştır.

Mustafa Taşkınsel

13 Haziran 2023 Salı günü Mustafa Taşkinsel ile yapılan görüşmede Mustafa Taşkinsel aşağıdaki bilgileri vermiştir;

“Bunlar çok önemli olan şeyler birincisi babam çok küçükken 4,5 – 5 yaşlarındayken annesi vefat etti. Babaanne vefat ediyor ben babaannemi görmedim. Dolayısıyla bir müddet sonra dedem başka bir hanımla evlenince babamı da Konya ya kimya öğretmeni olan kardeşinin yanına yani babamın amcasına gönderiyor. Kimya öğretmeni olan Fazıl amcasına gönderiyor. Orada bir müddet okuluna devam ettikten sonra Fazıl amca bekar Ankara ya geliyor ve Ankara Ted kolejinde çalışmaya başlıyor. Kimya öğretmeni olarak ve bir müddet sonra TED Ankara Kolejinde idareci oluyor. Müdür oluyor program müdürü filan yapıyor. Bu arada babamın eğitimi için bir Macar keman hocası tutuyor. Babam yıllarca ondan özel keman dersi alıyor. Babam orta okulu bitirdikten sonra Afyon a tekrar dönüyor. O arada tabi iş falan buluyor biraz büyüyor liseyi bitiriyor. Devlet bankasında da çalışmaya başlıyor. Bu arada babam, Hulusi Yamaner, Kanuni Arıkoğlu, Cemal Altınığne bunlar Afyon Musiki cemiyetini kuruyorlar. Daha sonra uzun yıllar faaliyet gösteriyorlar. Tasavvuf musikisi falan yapmaya başlıyorlar uzun bir süre bu arada Konya da sema gösterilerini turizme açmak istiyorlar yıllar önce çok eski bunlar TRT’den yardım istiyorlar Tasavvuf Musikisi konusunda TRT sanatçıları devlet memurlar kurumuna tabi olduğu için dışarda iş yapamıyorlar yasak olduğundan bir şekilde Afyon musiki cemiyetine ulaşıyorlar. Konya da o sema gösterilerini yapan kişiler Afyon musiki cemiyetine ulaşıyorlar. O zamanlarda babam musiki cemiyeti başkanı imiş ve memnuniyetle kabul ediyorlar. Konya – Antalya – İzmir ve Afyonda sema gösterileri yapıyorlar. Sema gösterilerine müzik yapıyorlar Afyon musiki cemiyeti olarak Abdalbaki Gölpınarlı Aksakallı bir adamdı Afyon’a geldiğinde babam elini öptüdü bana sema elbisesiyle gördüm kendisini bilge kişiydi buna ek olarak babam yıllarca musiki cemiyetinde faaliyet gösterdi. Yıllarca ticaret lisesi korosunu çalıştırdı. Saz heyetini çalıştırdı en önemlisi de halk eğitimde yıllarca mandolin, keman, gitar ve bağlama kursları verdi. Keman çok çalmazdı çünkü küçükken Bolu da halasını ziyarete gittiğinde bir futbol maçı izlerken çok şiddetli bir top sol koluna geliyor ve sol kol kemiği kırılıyor. Dışa doğru iyice çeviremediği ve yarım çevirebildiği için keman çalarken rahatsız oluyordu. Buna rağmen güzel keman çalardı”.

Ekrem Taşkinsel’den uzun yıllar boyunca özel keman dersleri almış. Ortaokulu bitirdikten sonra Afyon’a dönen Ekrem Taşkinsel, iş bulmuş ve biraz büyümüş. Liseyi

tamamlandıktan sonra devlet bankasında çalışmaya başlamış. Bu sırada Ekrem Taşkinsel' de içinde bulunduğu Hulusi Yamaner, Kanuni Arıkoğlu ve Cemal Altınığne gibi kişiler, Afyon Müzik Cemiyeti'ni kurmuşlar ve uzun yıllar boyunca faaliyet göstermişler. Bu bilgilere göre, Ekrem Taşkinsel müziğe olan ilgisini sürdürmüş ve Afyon Müzik Cemiyeti'nin kurucularından biri olarak aktif rol almış olabilir. Bu müzik cemiyeti, Afyon'da müzik alanında önemli bir etkiye sahip olmuş ve uzun süre boyunca faaliyet göstermiştir. Ekrem Taşkinsel'in kendi şahsı gibi değerli bir öğretmenden keman dersleri alması, müzik tutkusunu daha da geliştirmiş olabilir. Hulusi Yamaner, Kanuni Arıkoğlu ve Cemal Altınığne gibi kişiler, Afyon Müzik Cemiyeti bünyesinde tasavvuf müziği ile ilgilenmeye başlamışlar. Bu süre zarfında Konya'da sema gösterilerini turizme açmak istemişler. Ancak TRT sanatçıları devlet memurları olduklarından dolayı dışarıda iş yapmaları yasak olduğundan, bu konuda yardım istemek için Afyon Müzik Cemiyeti'ne başvurmuşlar. Konya'da sema gösterilerini yapan kişiler, Afyon Müzik Cemiyeti'ne nasıl ulaştıklarını belirtmemişsiniz. Ancak anladığım kadarıyla Afyon Müzik Cemiyeti, onlara yardımcı olmak amacıyla devreye girmiş olabilir. Bu şekilde Konya'daki sema gösterilerinin organizasyonu ve tanıtımı konusunda iş birliği yapılmış olabilir. Öyleyse Ekrem Taşkinsel o dönemde Afyon Müzik Cemiyeti başkanı olarak görev yapmış ve Konya, Antalya, İzmir ve Afyon'da sema gösterilerinin düzenlenmesi konusunda memnuniyetle kabul etmişler. Bu sema gösterileri sırasında Afyon Müzik Cemiyeti olarak müzik eşlik etmişler.

Ayrıca görüldüğü üzere, Afyon Müzik Cemiyeti'nin Abdülbaki Gölpınarlı gibi bir ismi ağırladığı da görülüyor. Abdülbaki Gölpınarlı, bilge bir kişi olarak nitelendirilen ve sema elbisesiyle görülen önemli bir isimdir. Ekrem Taşkinsel'in de yıllarca müzik cemiyetinde faaliyet gösterdiğini ve ticaret lisesi korosunu yönettiğini bilinmektedir. Ekrem Taşkinsel'in müzik cemiyeti başkanlığı ve koro yönetmenliği gibi görevlerde aktif olarak yer alması, müziğe olan ilgisini ve katkılarını vurgulamaktadır. Bu, onun müzik alanında önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Ekrem Taşkinsel, saz heyetini çalıştırmının yanı sıra halk eğitiminde uzun yıllar mandolin, keman, gitar ve bağlama gibi enstrüman kursları vermiştir. Kemana çok sıklıkla icra etmemesi de küçükken Bolu'da halasını ziyaret ettiği sırada bir futbol maçında sol koluna çok şiddetli bir top geldiği ve sol kol kemiğinin kırıldığı belirtilmiş. Sol kolunu dışa doğru tam olarak çeviremediği ve yarım çevirebildiği için keman çalarken rahatsızlık hissediyordu. Ancak buna rağmen güzel bir şekilde keman çalabiliyordu. Bu durumda,

Ekrem Taşkmsel'in keman çalarken yaşadığı rahatsızlık nedeniyle performansında bazı sınırlamalar olsa da, müzik yeteneğini ve çalma becerisini kaybetmemiş olduğu anlaşılmaktadır. Mandolin, gitar ve bağlama gibi diğer enstrümanlarda da yeteneklerini aktararak kurslar vermiş olması, müzik sevgisini başkalarına da aktarma isteğini ve emeğini göstermektedir.

Bu mülakata göre Ekrem Taşkmsel, çocukken annesini kaybetmiş ve dedesi onu babasının kimya öğretmeni olan amcasına göndermiştir. Amcası Fazıl, Ankara Ted Koleji'nde kimya öğretmeni olarak çalışmış ve Ekrem Taşkmsel'e yıllarca özel keman dersleri vermiştir. Ekrem Taşkmsel, ilerleyen yıllarda Afyonkarahisar'a dönmüş, liseyi bitirip devlet bankasında çalışmaya başlamıştır. Bu dönemde Hulusi Yamaner, Kanuni Arıkoğlu ve Cemal Altınığne gibi kişilerle birlikte Afyon Müzik Cemiyeti'ni kurmuşlardır. Bu cemiyet tasavvuf musikisi ve sema gösterileri gibi etkinliklerle ilgilenmiş ve Ekrem Taşkmsel'in de aktif rol aldığı bir müzik topluluğu olmuştur. Ekrem Taşkmsel, Afyon Müzik Cemiyeti içinde müziğe olan ilgisini sürdürmüş ve aynı zamanda ticaret lisesi korosunu yönetmiş, saz heyeti çalıştırmış ve halk eğitiminde mandolin, keman, gitar ve bağlama kursları vermiştir. Sol kolunda bir kırık olduğu için keman çalmakta bazı sınırlamalar yaşamış olsa da, müziğe olan sevgisini başkalarına da aktarmıştır. Ayrıca, Afyon Müzik Cemiyeti Abdalbaki Gölpınarlı gibi bilge bir kişiyi ağırlamış ve sema gösterilerini organize etmiştir. Ekrem Taşkmsel'in müziğe olan katkıları ve yetenekleri, Afyonkarahisar'daki müzik kültürünün gelişmesine ve sürdürülmesine büyük katkı sağlamıştır.

Osman Ünver

13 Haziran 2023 Salı günü Osman Ünver ile yapılan görüşmede Osman Ünver aşağıdaki bilgileri vermiştir:

“Kendisi bando bölümünde okutulmuş notist olarak eğitim almış bir insan daha önceleri keman çalarmış fakat daha sonra kolu kırılmış ve ondan sonra bizim eski çalgı aletimiz olan mandolinin biraz büyüğü olan panço çalardı. Ve yıllarca topluma eğitim vermiş Rıza Çerçelin'in arkasında bulunan halk eğitim merkezinde halka ders vermiş ve birden fazla öğrencileri vardır. Ayrıca bir iki tane besteleri de vardır. Ben 1960 lı yıllarda Devlet demiryolları lokalinde bir konser veriliyor diye duydum. Afyon musiki cemiyeti tarafından başkanı da Ekrem Taşkmsel'dir. Konser bittikten sonra kendisinin yanına giderek tanışma fırsatı buldum ve kendisine müzikle ilgili olduğumu belirttim.

Kendisi beni cemiyete davet etti ve bende cemiyete gittim. Cemiyetteki kişilerle tanışma fırsatı bularak o şekilde cemiyete katıldık. Takribi 1 sene geçtikten sonra beni cemiyet başkanı yaptılar. Ama icraat onlarda bende yer temini falan yapıyordum. Bazen akşamları da özel fasıllar yapıyorduk. O dönemde Ekrem Taşkinsel – Hulusi Yamaner – Cemal Altınığne gibi büyük üstatlar vardı. İhsan Sami Doğan falan vardı. Bu isimlerle müzik yapardık. Bu derneği benden sonra Raif Somer’e devrettik”.

Ekrem Taşkinsel bando bölümünde okutulmuş ve notist olarak eğitim almış bir insandı. Önceden keman çalmış olsa da kolunu kırdıktan sonra mandolinin biraz daha büyük bir versiyonu olan panço çalmaya başlamış. Yıllarca topluma müzik eğitimi vermiş ve Rıza Çerçelin’in arkasındaki halk eğitim merkezinde dersler vermiş. Birden fazla öğrencisi olduğunu anlaşılmaktadır. Bu bilgilere göre, Ekrem Taşkinsel’in müzik alanında eğitimi bir kişi olduğunu ve uzun yıllar boyunca topluma müzik eğitimi vermekten gurur duyduğunu söyleyebiliriz. Mandolin ve panço gibi çalgı aletleri üzerindeki uzmanlığıyla, öğrencilerine müzik becerilerini aktarmış ve onları yetiştirmiştir. Halk eğitim merkezindeki derslerle birlikte, Ekrem Taşkinsel’in müzikle ilgili yeteneklerini ve bilgisini geniş bir kitleyle paylaştığını söyleyebiliriz. 1960’lı yıllarda Afyon Musiki Cemiyeti tarafından düzenlenen bir konserde Ekrem Taşkinsel’in başkanlık yaptığını ve kendisiyle tanışma fırsatı bulduğu belirtilmiştir. Dönemin büyük üstatları Ekrem Taşkinsel, Hulusi Yamaner, Cemal Altınığne ve İhsan Sami Doğan gibi isimlerle birlikte müzik yapma fırsatı olduğu görülmüştür. Daha sonra cemiyet Raif Somer’e devredilmiştir. Bu anılar, müzik tutkusunu ve cemiyet faaliyetlerine olan katkıların önemli bir parçasını oluşturuyor.

Özetle, Ekrem Taşkinsel, bando bölümünde notist olarak eğitim almış ve önceden keman çalmış, ancak bir kol kırığı nedeniyle panço adlı bir mandolin türünü çalmaya başlamıştır. Yıllarca halk eğitim merkezinde müzik dersleri vermiş ve öğrencilere eğitim vermiştir. Ayrıca, 1960’lı yıllarda Afyon Musiki Cemiyeti tarafından düzenlenen bir konserde başkanlık yapmış ve bu vesileyle müzikle ilgilenen kişilerle tanışmıştır. Ekrem Taşkinsel’in dönemin büyük müzik ustalarıyla çalışmış olduğu belirtilmiştir. Daha sonra cemiyet başkanlığı görevini Raif Somer’e devretmiştir. Bu anılar, Ekrem Taşkinsel’in müzikle ilgili eğitimi bir kişi olduğunu ve topluma müzik eğitimi vermekten gurur duyduğunu göstermektedir.

Raif Somer

13 Haziran 2023 Salı günü Raif Somer ile yapılan görüşmede Raif Somer aşağıdaki bilgileri vermiştir:

“Musiki cemiyetinde üstad olarak keman çalmış. Beste çalışmaları yapmış fakat TRT repertuarında kayda değer bir şey bulunmadığı için öyle bir kaydı yoktur. Diğer Afyon Musiki Cemiyetinin kurucularıyla beraber Afyon’a hizmet vermişlerdir. Kendisi orman dairesinden emeklidir. Kendisiyle dost hane abi kardeş ilişkimiz olmuştur. Çok kısa süre meşkimiz olmuştur. Kendisi çok içine kapanık bir insandır. Çok uğraştık tekrardan dışarı hayata tekrar kazandıra bilir miyiz diye ama olmadı en son rahatsızlandı ve Antalya’ya gitti ve orada vefat etmiştir”.

Ekrem Taşkınsel, Afyon Musiki Cemiyeti’nde keman çalarak üstat olarak görev yapmış ve beste çalışmaları yapmıştır. Ancak TRT repertuarında kayda değer bir eserinin bulunmadığı için resmi bir kaydı bulunmamaktadır. Diğer Afyon Musiki Cemiyeti kurucularıyla birlikte Afyon’a hizmet etmişlerdir. Emekli olarak orman dairesinden ayrılmıştır. Ekrem Taşkınsel’in içine kapanık bir kişi olduğunu ifade edilmiştir. Onu dışarıya tekrar kazandırmak için çaba sarf etmiş olmanıza rağmen sonunda sağlık sorunları yaşamış ve Antalya’ya gitmek zorunda kalmıştır. Orada vefat etmiştir. Ekrem Taşkınsel’in müzik alanındaki katkıları ve müzikle ilgili çalışmaları hatırlarda yaşamaya devam edecektir. Onun müzik tutkusu ve emeği, Afyon ve müzik camiasında iz bırakmıştır. Vefatıyla birlikte, anıları ve müzik mirası da devam edecektir.

Ahmet Sarı

13 Haziran 2023 Salı günü, Ahmet Sarı ile yapılan görüşmede Ahmet Sarı aşağıdaki bilgileri vermiştir;

“Afyon Musiki Cemiyeti’nde bize hocalık yaptı. Güzel keman çalardı. Uzun yıllar tek kaldı. Elinde tabakla pazara gider oradan yoğurt, peynir, kaymak alır evine geri dönerdi. Büyük oğlu benim asker arkadaşım. Ekrem bey orman işlerinden emeklidir. Kendisi içine kapanık sakın kendi halinde bir insandı”.

Buradan anlaşıldığı gibi Ekrem Taşkınsel, Afyon Mûsikî Cemiyeti’nde sizlere öğretmenlik yapmış bir kişiydi. Keman çalmada yetenekli olduğunu ifade ediyorsunuz. Aynı zamanda uzun yıllar boyunca yalnız yaşamış. Pazar günleri elinde tabakla pazar yerine gidip yoğurt, peynir ve kaymak gibi ürünler alır ve evine geri dönerdi. Ekrem beyin büyük oğlu ise sizin asker arkadaşınız. Ekrem Taşkınsel, orman işlerinden

emekli olmuş birisi olarak biliniyor. Kişiliği ise içine kapanık, sakın ve kendi halinde bir insan olarak tarif ediliyor.

1.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

Afyonkarahisarlı Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel'in Türk Mûsikîsi'ne katkıları nelerdir?

Afyonkarahisar'lı Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel, Türk Müziği'ne önemli katkılarda bulunan bir besteci olarak tanınır. Eserlerindeki güçlü bestecilik yeteneği ve özgün tarzı, Türk Müziği'nin zenginliğini ve çeşitliliğini artırmıştır. Özellikle Hüzzam, Nihavend, Mahur gibi farklı makamlarda bestelediği eserler, Türk Müziği'nin geniş bir repertuvarına katkı sağlamıştır.

Tablo 1. Mûsikîşînas Ekrem Taşkınsel'in Eserleri

Eserin Adı	Beste	Güfte	Usulü	Makamı
Hüzzam Şarkı Sevgilim	Ekrem TAŞKINSEL	Raif SOMER	Semai (ağırca)	Hüzzam
Hüzzam Şarkı Yeşermeden Soldu Gönlü Baharım	Ekrem TAŞKINSEL	Ekrem TAŞKINSEL	Aksak Semai	Hüzzam
Şehnaz Buselik Şarkı	Raif SOMER	Ekrem TAŞKINSEL	Semai	Şehnaz Buselik
Ayırma Gözlerini Gözlerimden Fantezi Nihavend Şarkı	Yaşar Nabi NASIR	Ekrem TAŞKINSEL	Semai	Nihavend
Bilmem Ben De Melalini Mahur Şarkı	Ekrem TAŞKINSEL	Ahmet ÇETİNTAŞ	Düyek	Mahur

“Hüzzam Şarkı Sevgilim” adlı eser, Türk Müziği'nin önemli bestecilerinden Ekrem Taşkınsel tarafından bestelenmiş, güftesi ise Raif Somer'e aittir. Bu eserin icrasında Semai usulü, yani ağırca bir tempo kullanılmıştır. Bu güzel parça, Türk müziği geleneğinin zengin ve duygusal bir örneğini sunmaktadır. Hüzzam makamı, bu şarkının karakteristik özelliklerinden biridir ve eserin içeriğindeki duygu ve ifadeyi destekler. Ekrem Taşkınsel ve Raif Somer gibi yetenekli sanatçıların iş birliğiyle oluşturulan bu eser, Türk müziğinin önemli bir parçası olarak kabul edilir.

“Hüzzam Şarkı Yeşermeden Soldu Gönlü Baharım” adlı eser, ünlü Türk Müziği bestecisi Ekrem Taşkınsel tarafından bestelenmiştir. Bu şarkının usulü “Aksak Semai” dir, yani özel bir ritim kalıbına sahip olan bir semai formunda icra edilir. Hüzzam makamının zengin melodileriyle birleştirilen Aksak Semai ritmi, eserin özgün bir

atmosfer oluşturmasına katkı sağlar. Ekrem Taşkinsel'in bu eseri, Türk Müziği repertuarının önemli bir parçasıdır ve sanatçının yetenek ve özgünlüğünü yansıtır.

“şehnaz Buselik şarkı” adlı eser, Türk Müziği'nin değerli bestecilerinden Raif Somer tarafından bestelenmiş ve güftesi Ekrem Taşkinsel'e aittir. Bu eser, Semai usulünde icra edilir. Semai, Türk Müziği'nin geleneksel bir usulüdür ve ağır bir tempoya sahiptir. “şehnaz Buselik şarkı” da bu usule uygun olarak seslendirilir ve geleneksel Türk Müziği tarzını yansıtır. Raif Somer'in bestecilik yeteneği ve Ekrem Taşkinsel'in güfte konusundaki katkısı, bu eserin Türk Müziği repertuarında özel bir yere sahip olmasına neden olmuştur.

“Ayırma Gözlerini Gözlerimden” adlı eser, önemli bestecilerden Yaşar Nabi NASIR tarafından bestelenmiş ve güftesi Ekrem Taşkinsel'e aittir. Bu eser, Semai usulü ile icra edilir. Semai, Türk Müziği'nde kullanılan bir usul olup ağır bir tempo ile karakterizedir. “Ayırma Gözlerini Gözlerimden” adlı fantezi Nihavend şarkısı, bu özel usulü kullanarak duygusal ve derin bir müzik deneyimi sunar. Yaşar Nabi Nasır'ın bestecilik yeteneği ve Ekrem Taşkinsel'in güfte konusundaki katkısı, bu eseri Türk Müziği'nin değerli eserlerinden biri yapmıştır.

“Bilmem Ben De Melalini” adlı eser, Ekrem Taşkinsel tarafından bestelenmiş ve Ahmet etintaş tarafından yazılan gfteye sahiptir. Bu eser, Türk Müziği'nde Düyek usulü ile icra edilir. Düyek, Türk Müziği'nin ritim ve tempo açısından özgün olan bir usulüdür. “Bilmem Ben De Melalini” Mahur makamının etkileyici melodi ve duygusal derinliği ile birleştirilmiş ve böylece dinleyicilere özgün bir müzik deneyimi sunar. Ekrem Taşkinsel'in bestecilik yeteneği ve Ahmet etintaş'ın güfte yazma becerisi, bu eseri Türk Müziği repertuarının önemli bir parçası haline getirmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Afyonkarahisar, Türkiye'nin kültürel çeşitliliği ve zenginliğiyle ön plana çıkan şehirlerinden biridir ve müzik kültürü bu zenginliklerin başında gelmektedir. Şehir, hem Türk Halk Müziği hem de Türk Sanat Müziği gibi geniş bir müzik yelpazesine ev sahipliği yapmaktadır. Bu şehirdeki müzik kültürü, hem geleneksel hem de modern formları içermekte ve şehirdeki yaşamın önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Afyonkarahisar, Türkiye'nin kültürel çeşitliliği ve zenginliğiyle dikkat çeken bir şehirdir. Özellikle müzik kültürü, bu şehirdeki zenginliklerin başında gelmektedir. Afyonkarahisar, hem geleneksel Türk Halk Müziği hem de Türk Sanat Müziği gibi geniş bir müzik yelpazesine ev sahipliği yapmaktadır.

Afyonkarahisar'da geleneksel Türk Halk Müziği, köy düğünleri, yerel festivaller ve diğer sosyal etkinliklerde yaygın olarak icra edilmektedir. Bu müzikler, genellikle bağlama, zurna, klarnet ve davul gibi enstrümanlar eşliğinde seslendirilmektedir. Ayrıca, Zeybek oyunlarına eşlik eden özgün Zeybek müziği de şehrin kültürel mirasının önemli bir parçasıdır. Türk Sanat Müziği alanında da yetenekli sanatçılar ve müzik toplulukları bulunmaktadır. Bu tür müzik, genellikle konserler, özel etkinlikler ve sahne performansları gibi daha resmi ortamlarda icra edilmektedir. Afyonkarahisar aynı zamanda çeşitli müzik enstrümanlarının üretildiği bir merkezdir, bu da müziğin yaygınlaşmasına katkı sağlamaktadır. Afyonkarahisar'da müziği desteklemek ve müzikseverleri bir araya getirmek amacıyla müzik dernekleri ve toplulukları aktif olarak faaliyet göstermektedirler. Bu topluluklar, müzikseverlerin bir araya gelerek deneyimlerini paylaşabileceği sosyal ve kültürel platformlar sunmaktadırlar. Afyon Musiki Cemiyeti gibi kuruluşlar, şehirdeki müzik kültürünün gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Zeybek gibi geleneksel halk oyunları, özgün Zeybek müziği eşliğinde icra edilmekte ve şehrin kültürel kimliğinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Sonuç olarak, Afyonkarahisar, geleneksel ve modern müziğin bir arada bulunduğu zengin bir müzik kültürüne sahip önemli bir şehirdir. Müzik, bu şehirde yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır ve Türk kültürünün önemli bir yönünü oluşturur.

Afyonkarahisar'da, geleneksel Türk Halk Müziği'nin kökleri derinlere uzanmaktadır. Şehirde, halk arasında söylenen anonim türküler, düğünlerde, eğlencelerde ve diğer sosyal etkinliklerde yaygın olarak duyulmaktadır. Bu türküler, şehrin geleneksel yaşam tarzının ve değerlerinin bir yansımasıdır. Ayrıca, Zeybek oyunlarına eşlik eden müzikler de Afyonkarahisar'ın geleneksel halk oyunlarının

vazgeçilmez bir parçasıdır. Bu oyunlar, genellikle davul-zurna eşliğinde icra edilmektedir ve şehirdeki kültürel mirası canlı tutmada önemli bir rol oynamaktadır.

Türk Sanat Müziği alanında da Afyonkarahisar, yetenekli müzisyenler ve müzik topluluklarının bulunduğu bir merkezdir. Şehirdeki konservatuvarlar, müzik okulları ve halk eğitim merkezleri, gençlere ve yetişkinlere müzik eğitimi sunarak Türk Sanat Müziği ve batı müziği alanında yeteneklerini geliştirmelerine olanak sağlamaktadır. Afyonkarahisar'da düzenlenen konserler, festivaller ve etkinlikler, müzikseverlerin bir araya gelerek müziği deneyimlemesine ve şehrin müzik atmosferine katılmasına olanak tanımaktadır. Bu etkinlikler, hem yerel müzisyenlere destek olmakta hem de müziği topluma daha geniş bir şekilde sunmaktadır.

Şehir, aynı zamanda çeşitli enstrümanların üretildiği bir merkezdir. Geleneksel Türk Müziği enstrümanlarından olan bağlama, ud ve keman gibi enstrümanlar, Afyonkarahisar'da üretilmektedir ve satılmaktadır. Bu da Türk Müziği'nin yaygınlaşmasına ve enstrümanların erişilebilir olmasına katkı sağlamaktadır. Afyonkarahisar'daki müzik kültürü, yerel halkın müziğe olan ilgisini ve bağlılığını yansıtan zengin bir mirasa sahiptir. Hem geleneksel hem de modern müzik türleri bu şehirde icra edilmekte ve müzik etkinlikleri, topluluklar ve müzisyenler aracılığıyla müzikseverlere sunulmaktadır. Bu, şehrin kültürel çeşitliliğini ve müziğin yaşayan bir geleneğini yansıtmaktadır.

Afyon Müzik Cemiyeti, 1955 yılında kurulan bir müzik cemiyetidir. Kuruluş amacı, müzikseverlerin bir araya gelerek müzik çalışmaları yapması, yeteneklerini geliştirmesi ve müzik kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunmaktır. Bu cemiyet, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği alanlarında çalışmalar yapmış ve birçok genç yeteneği müziğe kazandırmıştır. Aynı zamanda, Afyonkarahisar'ın müzik kültürünü tanıtmayı ve korumayı hedeflemiştir. Yıllık konserler düzenlemiş ve Mevlevi Ayinleri gibi kültürel etkinliklerle Mevlevi kültürünü yaşatmıştır. Sosyal sorumluluk projelerine de destek olmuş ve hastane gibi kurumlara yardım konserleri düzenlemiştir. Afyon Müzik Cemiyeti, müziği kullanarak kültürel değerleri yaşatma ve topluma yardım etme misyonunu benimsemiştir.

Müzik cemiyetleri genellikle yerel müzik topluluklarının bir araya gelerek oluşturduğu organizasyonlardır. Bu cemiyetler, konserler, festivaller, müzik eğitimleri, atölye çalışmaları ve diğer etkinlikler aracılığıyla müzik kültürünün gelişimine katkıda

bulunmaktadır. Ayrıca, müzikseverlerin bir araya gelerek deneyimlerini paylaşabileceği sosyal ve kültürel bir platform sağlarlar. Eğer Afyonkarahisar’da aktif bir müzik cemiyeti mevcutsa, genellikle yerel müzikseverlerin ve müzisyenlerin bir araya geldiği etkinlikler düzenlemektedirler. Bu etkinlikler arasında konserler, müzik yarışmaları, seminerler, atölye çalışmaları ve topluluk çalışmaları gibi faaliyetler bulunmaktadır.

Afyonkarahisar’lı Mûsikîşînas Ekrem Taşkînsel, Türk Müziği’nin önemli figürlerinden biri olarak bilinmektedir ve Türk Müziği’ne önemli katkılarda bulunmuş bir besteci olarak öne çıkmaktadır. Özellikle eserlerindeki güçlü bestecilik yeteneği ve benzersiz tarzı, Türk Müziği’nin zenginliğini ve çeşitliliğini büyük ölçüde artırmaktadır. Ekrem Taşkînsel’in müzikal mirası, Türk müziğine değerli bir katkı sunmaktadır.

Ekrem Taşkînsel, 1920 yılında Afyonkarahisar’da doğmuş ve Türk Müziği alanında büyük bir usta olarak öne çıkmış önemli bir müzikçidir. Müziğe olan tutkusunu ve yeteneği, eğitim hayatına Afyon’da başladıktan sonra farklı şehirlerdeki eğitim süreciyle daha da geliştirmiştir. Taşkînsel, hem Türk Sanat Müziği hem de Batı Müziği alanlarında derin bir bilgi ve deneyime sahiptir. Bu çok yönlü yetenekleri sayesinde hem geleneksel Türk müziği hem de batı müziği tekniklerini ustalıklı bir şekilde icra etme kabiliyetine sahiptir. Bu, onun müziğe getirdiği zenginliği ve çeşitliliği ifade etmektedir. Özellikle Afyon Halk Eğitim Merkezi’nde düzenlediği kurslar, Ekrem Taşkînsel’in müziğe olan katkılarının en çarpıcı örneklerinden biridir. 1965-1972 yılları arasında bu merkezde düzenlenen kurslarda, gençlere nazariyat, usûl ve enstrüman dersleri vererek onları müziğe yönlendirmiştir. Bu kurslar, gençlerin müziğe olan ilgisini ve yeteneklerini geliştirmelerine büyük katkı sağlamış ve yerel müzik kültürünün gelecek nesillere aktarılmasına yardımcı olmuştur.

Ekrem Taşkînsel, öğrencilerine hem teorik hem de pratik müzik bilgisi sunarak onların müzik alanında kendilerini geliştirmelerine rehberlik etmiştir. Onun öğrencilere verdiği bu eğitim, genç nesillerin müziğe olan ilgisini canlı tutmakta ve müziğin geleneksel mirasının geleceğe taşınmasına yardımcı olmaktadır. Kendisi, müziği sadece bir sanat dalı olarak değil, aynı zamanda bir kültürel miras olarak görmekte ve bu mirasın yaşatılması için önemli çaba sarf etmektedir.

Ekrem Taşkînsel’in müzik alanındaki emekleri ve öğrencilerine verdiği eğitim, Afyonkarahisar’ın müzik kültürünün zenginleşmesine ve devam etmesine büyük katkı sağlamaktadır. Onun müziğe olan sevgisi ve özverili çalışmaları, yerel müziğin ve

sanatın korunmasına ve geleceğe taşınmasına önemli bir katkı sunmaktadır. Bestecilik kariyeri boyunca farklı makamlarda bestelediği eserlerle tanınan Ekrem Taşkinsel, özellikle Hüzam, Nihavend ve Mahur gibi farklı makamlarda yarattığı eserlerle Türk Müziği'nin repertuarını zenginleştirmiştir. Her bir makamın kendine özgü duygusal ve melodi açısından zengin özelliklerini eserlerine başarıyla yansıtmaktadır. Ayrıca, Ekrem Taşkinsel'in eserlerinin güfteleri de dikkat çekicidir. Birçok tanınmış güfte yazarı, eserlerinin güftelerini yazmıştır ve bu da eserlerin anlamını ve ifadesini daha da zenginleştirmektedir.

Ekrem Taşkinsel, Türk Müziği geleneğini derinlemesine anlayışı ve özgün bestecilik tarzıyla Türk Müziği'nin zengin mirasına katkıda bulunmuş, onun eserleri Türk Müziği repertuarının ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmektedir ve müziğin evrensel değerlerini yansıtan önemli bir müzik figürü olarak hatırlanmaktadır. Bu katkılar, Türk Müziği'nin gelişimine önemli bir etki yapmaktadır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda Ekrem Taşkinsel'in Türk müziğine yönelik bazı katkıları aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Eğitim ve Öğretim: Ekrem Taşkinsel, Afyonkarahisar'da Afyon Halk Eğitim Merkezi'nde 1965-1972 yılları arasında açılan kurslarda gençlere nazariyat, usûl ve enstrüman dersleri vermiştir. Bu derslerle öğrencilere Türk müziği hakkında teorik ve pratik bilgiler aktararak müziğe olan ilgilerini artırmış ve yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmuştur.

- Teknik Yetenekleri: Ekrem Taşkinsel, Türk Sanat Müziği ve batı müziği tekniğini çok iyi kavramış bir üstad olarak bilinmektedir. Bu sayede hem Türk müziği hem de batı müziği alanında teknik açıdan yetenekli bir müzisyen olarak kendini göstermiştir. Bu yetenekleriyle müzik icralarında örnek olmuş ve diğer müzisyenlere ilham kaynağı olmuştur.

- Müzik Eserleri: Ekrem Taşkinsel, bestecilik alanında da aktif olmuş ve Türk müziği repertuarına birçok eser kazandırmıştır. Kendi besteleriyle Türk müziğinin zenginliğine yeni katkılar sağlamış ve bu eserlerin icralarında yer almıştır. Besteleriyle Türk müziği kültürünün devamlılığını sağlamış ve gelecek nesillere aktarılmasına katkıda bulunmuştur.

- Müzik Etkinlikleri: Ekrem Taşkinsel, Afyonkarahisar'da müzik etkinliklerine katılarak Türk müziğinin tanıtımına ve icrasına destek olmuştur. Konserler, etkinlikler

ve festivaller gibi müzikal platformlarda sahne almış ve Türk müziğini icra ederek dinleyicilerle buluşmuştur. Bu şekilde Türk Müziği'nin daha geniş kitlelere ulaşmasına ve takdir edilmesine katkıda bulunmuştur.

Ekrem Taşkınsel, müziğe olan yeteneği, eğitimci kimliği ve bestecilik çalışmalarıyla Türk Müziği'ne önemli katkılarda bulunmuş bir isimdir. Müziğe olan sevgisiyle, gençlerin yetişmesine ve Türk Müziği'nin gelişimine katkı sağlamıştır.

KAYNAKÇA

- Adar, Ç. (2019). *Türk Sanat Müziği*, Afyonkarahisar Sanat ve Müzik Ansiklopedisi, C. IV, Afyonkarahisar Kültür Yayınları.
- Aksüt, S. (1993). *Türk Müsîkîsinin 100 Bestekârı*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Aktaş, Y. (2015). Afyonkarahisar Halk Evinde Edirneli bir Aile, *Taşpınar Yerel Tarih ve Kültür Dergisi*, 15, 67-69.
- Aktaş, Y. (2018). *Geçmişten Günümüze Afyonkarahisar İli Türk Müziği Amatör Koro ve Topluluklar Üzerine Bir Araştırma*, VIII. Uluslararası Afyonkarahisar Araştırmaları Sempozyumu Bildirisi, (654-660), 5-7 Nisan, Afyonkarahisar.
- Aktaş, Y. (2023). Kişisel Arşivi.
- Akdoğan, B. (2010). *Türk Din Müsîkîsi Dersleri*. Ankara: Bilge Ajans ve Matbaa.
- Akmehmedoğlu, N. (2015). *18. Yüzyıl Klâsik Türk Müsîkîsi Bestekârlarının Dindışı Sözlü Eserlerinde Yer Alan Tasavvufî Mazmunlar Üzerine Bir İnceleme*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Atılğan, D. S. ve Yıldız, F. (2007). Amatör Müzik Eğitime Bir Destek: Afyonkarahisar Amatör Çalgıcılar Festivali. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 333-358.
- Ay, B. (2018). *Tanburi Cemil Beyin Sözlü Eserlerinin Makamsal Açından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Aydoğdu, S. (2022). *Udi Nevres Bey'in Eserlerinin Form ve Biçim Bakımından İncelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Benli, E. (2020). *Yürük Semâî Formunun Biçim Analizi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- Bursalıoğlu, N. (1992). *Afyonkarahisar Yöresi Türküleri*, Afyon: Afyon Belediyesi Yayınları.
- Çetintaş, A. (1963). Afyon Müsîkî Derneği, *Taşpınar Dergisi*, 1(4), 11-12.
- Feyzioğlu, N. (2005). Geleneksel Türk Sanat Müsîkîsi Bestekârlığı'nda Söz-Beste İlişkisi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 0(14), 71-79.
- Gündöner, S. (2010). *Afyonkarahisar Müzik Kültürüne Hizmet Edenler*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Kalender, R. (1998). Müsîkî ve İnsan. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 37(3-4), 263-272.
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel Araştırma Yöntemi Kavramlar İlkeler Teknikler*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Koca, F. (2014). Dinî Müsîkî Formu Olarak Salâtu Selâm Kültürü. *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 18(1), 117-153.
- Körükçü, Ç. (1998). *Türk Sanat Müziği*, İstanbul: Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık Anonim Şirketi.
- Kulaboğa, A. H. (2007). *Ege Bölgesi Türkülerinin Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Bölümünde Verilmekte Olan Kabak Kemane Eğitime Uygulanabilirliği ve Bu Çalışmanın Uzmanlar Tarafından Değerlendirilmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Özalp, N. (2000). *Türk Müsîkîsi Tarihi I- II*. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

- Özkan, İ. H. (2014). *Türk Müsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri*, (13. Basım), İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Öztuna, Y. (2000). *Türk Müsikîsi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi*
- Sarı, M. ve İlgar, Y. (2008), *Mevlevî Dîvan Şâiri Semâî Mehmet Çelebi*, Afyonkarahisar: Afyonkarahisar Belediyesi.
- Şenocak, E. (2012). *Tarihi Süreç İçinde Türk Müziğinde Şarkı Formu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (2023). Afyonkarahisar Müzik Kültürü, <https://afyon.ktb.gov.tr/TR-63455/muzik-kulturu.html> (Erişim Tarihi: 10.09.2023).
- Tanrıkörur, C. (2011). *Osmanlı Dönemi Türk Müsikîsi*, (Haz. İsmail Kara, Rehâ Sağbaş, Barihüda Tanrıkörur, Başak İlhan), İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Taşkınsel, M. (2023). Kişisel Arşivi.
- Tüfekçi, S. (2001). *Dini Türk Musikisi Formları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Uzun, H. (2012). *İslami Uyanış, Çoklu Modernlik ve Popüler Kültür Bağlamında Mevlevî Semasının Dönüşümü: Afyonkarahisar Örnek Olayı*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1977). Osmanlılar Zamanında Saraylarda Musiki Hayatı. *Belleten*, 41(161), 79-114.
- Yaldızkaya, Ö. F. (2006). *Emirdağ Türküleri*, İzmir: Analiz Matbaacılık.
- Yaşar S. (2004). *Anadolu'nun Kilidi Afyon, Afyonkarahisar Geleneksel Halk Müziği*, Afyonkarahisar: T.C Afyon Valiliği Yayın.
- Yücel, H. ve Taşçeşme, H. (2020). Zekâi Dede'nin Dilkeş-Hâverân Makamında Ağır Semai ve Yürük Semai Formunda Bestelediği 2 Eserin Makamsal Açından İncelenmesi. *Turan: Stratejik Araştırmalar Merkezi*, 12(46), 177-184.

EKLER

Ek 1: Ekrem Taşkinsel'in Orjinal Metinler

Uslu: Semai
♩ - 126

ŞEHNAZ BUSELİK ŞARKI
ESMER GÜZELİ

GÜPTE: EKREM TAŞKINSEL
BESTE: RAİP SOMER

BAŞ NAĞME

GÜN LÜ MÜ BEN SA NA.....

VER DİM VE RE..... Lİ SAZ VER DİM VE RE..... Lİ

SAZ NELER ÇEK TİM NE LE.....R ES MER

GÜZE..... Lİ GÜ ZE..... Lİ SAZ

AGLA DİM SAZ İN LE DİM SAZ E Rİ

DİM BİT TİM

GÖNLÜMÜ BEN SANA VERDİM VERELİ
NELER ÇEKTİM NELER ESMEZ GÜZELİ
AĞLADIM İNLEDİM ERİDİM BİTTİM
NELER ÇEKTİM NELER ESMEZ GÜZELİ

*Naciye gülfeme Besteyanı
gine kabiliyet sayın Raif Somer
20.10.1955
daha üstün başarılar alılar
11-5-1985
E. Taşkinsel
Tahmine*

Kaynak: Aktaş, 2023.

Ek 1 (Devam): Ekrem Taşkınsel'in Orijinal Metinler

HÜZZAM ŞARKININ DEVAMI

ARBAĞME

SEV Gİ DÜN ... YAM SAZ BAK SEN ... SİZ SAZ
KOY DÜN BE Nİ CA ... KE SİZ
KİM SE SİZ ... KAL ... DI PE NİM ...
DÖN SEN BA NA ... SEV ... Gİ İMİ ...

H. TAŞKINSSEL

Kalbimdeki su boşluk, hiç dolmadı sevgilim,
Sensiz inan bitmedi, kahredici günlerim.
Saçlarına özlemi gül edip sarıyorum,
Hatırlarla yaşıyor, hep seni arıyorum,
Sevgi dünyam bak sensiz, kimisesiz kaldı benim,
Koydun beni çaresiz, dön sen bana sevgilim.

Güfte yazarı
Sayın Raif Sömer'e
Muhterem eserimizi sunmakla
Sevinç duyuyorum. 4-11-1986
Ekrem Taşkınsel

Kaynak: Aktaş, 2023.

Ek 1 (Devam): Ekrem Taşkınsel'in Orijinal Metinler

yaşar Nâbi Nâzir
te: Ekrem Taşkınsel

Yır ma Gözlerini Gözlerimden
«Fantazi Nihavend Şarkı»

usulü: semai

Yır ma göz le ri ni... göz le vim den bu ak
şam şam Böyle sa at
ler ce bak böyle a şir lar ca bak
II SON
şir lar ca bak... Göz le ri ne ya vaş fa...
ya vaş fa dol du ak şam... el fuk ta ki lûm ba rın
Benim i sim de yak ti...
fi ti li ni ki şa rak-- Tu fu şan bağ rını cin--
şan ki gu kn bu ak şam--
ne se rin bir su ak şam ar a nağ me
Gün düz den gü rü lü den... ve ka i nat lan u zak--
I
ak şa mı Sey re de yim-- ba ki ş la rin da bı rak--
II
ba ki ş la rin da bı rak--
D-C-

Kaynak: Aktaş, 2023.

Ek 1 (Devam): Ekrem Taşkınsel'in Orijinal Metinler

HÜZZAM
SARKI
SEVGİLİM

Söz: SEMAİ (Sığirci)
Beste: Ekrem TAŞKINSEL
Göze: Raif SOMER

İris

KAL BİM DE KI — SAZ —

ŞU BOŞ LUK — SAZ — HIÇ DOLMA DI — SAZ —

SEV..... GI LIM — I SAZ —

I. SAZ

SEN SİZ İ NAN — SAZ — BIT..... ME Uİ — SAZ —

KAH RE Dİ Cİ GÜN..... LE RİM...

ARARÖME

SAĞ LA RI NA ÖZ LE Mİ GÜL E VIK SA RI YO KUL HA TI

RAN LA YA ŞÖ YOR HEP SE Nİ A Nİ YO RUM

Kaynak: Aktaş, 2023.

Ek 1 (Devam): Ekrem Taşkınsel'in Orijinal Metinler

BILMEM BEN DE MELÂLİNİ
"Mehur: Şarkı"
Söz: AHMET ÇETİNTAŞ Mûzik: Ekrem Taşkınsel
USulu: Püçek (Nota değeri, birer saat büyültülerek) (Ağır geniş ve hisli) (Yavaş edilecek)

Bil mem ben de
Bir gün sen de an lar
sen fer ya dı nı ca nı min
hiç ma hi
bi bu ka ran lik
ak sa min SAZ

Bilmem ben de Melâlini
Bilmem ben de melâlini hali perişanımın,
Yok mudur hiç mahitabı bu karanlık akşamın?...
Bir gün sen de anlarsın, feryadını camımın...
Nekarat
Yok mudur hiç mahitabı bu karanlık akşamın?..

Kaynak: Aktaş, 2023.

Ek 2: Ekrem Taşkınsel Fotoğrafları

13.06.2023 Mustafa Taşkınsel tarafından gönderilen fotoğraflar

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Ekrem Taşkınsel

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Ek 2 (Devam): Ekrem Taşkınsel Fotoğrafları

AFYON MÜSİKİ CEMİYETİ
MÜSİKİ BELGESİ

KİMLİK BİLGİLERİ:
Adı ve Soyadı : Ekrem Suphi Taşkınsel
Baba Adı : S. H. A. R. A.
Doğum Yeri ve Tarihi : Afyon 1/3/1956
Mesleği : Devlet Memuru (D.Orman İş.Muhasebe Me.Afyon
Evliliği : Hacıyahya Mah.Hocazade Sokağı No:18 Afyon.

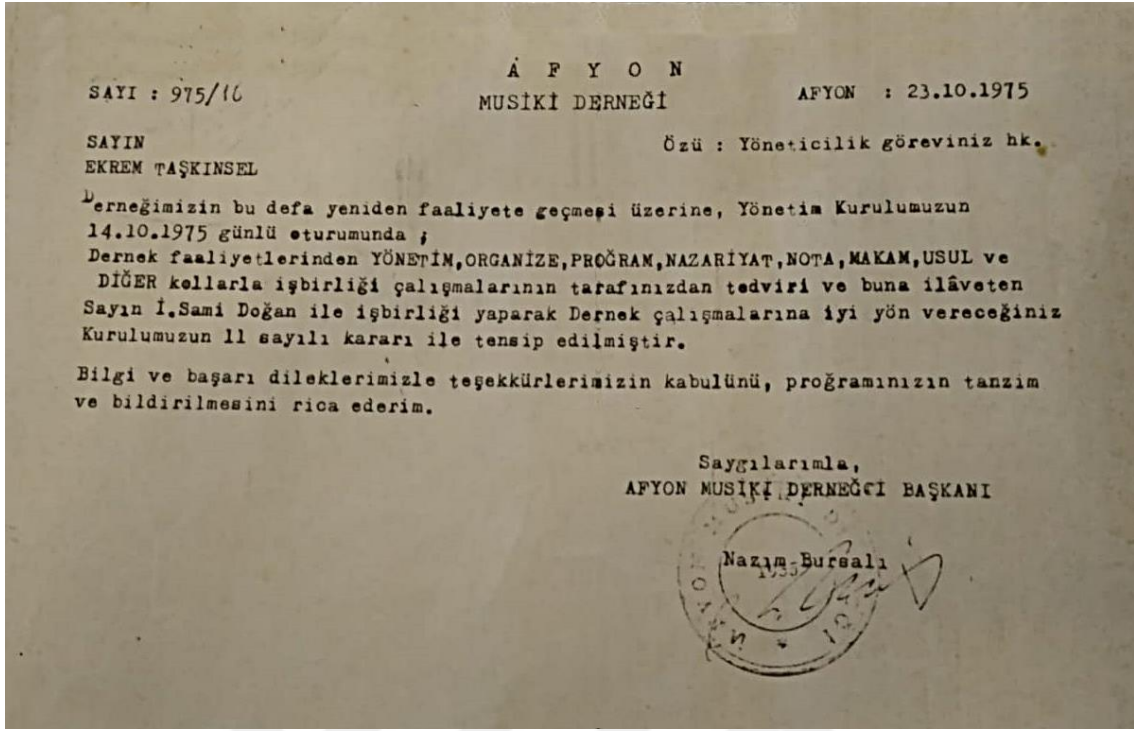
Dernekle İlişkileri:
Giriş Tarihi : 10/Şubat/1955
Muh. bakanlıklarında idare kurulu-
lunda aldığı görevler : Dernek Başkanlığı, Muhasip ve Mürakıplık.
Yürütme kurulunda aldığı
Görevlere ait sıfatları : Eğ. ve Öğretim üyesi; Hoca sanatçı.
Konserlerde aldığı görev-
lerle ilgili Sıfatları : Yönetici, Programcı, Organizatör.
Çalıştırıp yetistirdiği ve
yönettiği Müzik Kolları : Mandolin,Keman,Gitar topluluğu; Türk Halk
ve Türk Sanat müziği Koro, Solo ve Toplu
Programları.
Başarıları : Yetistirdiği elemanlar, Kurduğu topluluk-
lar, Yönettiği konserler, topladığı takdir
ve tebrikler, besteleri.

Yukarıda fotoğrafı yapışık,kimliği ve şahsı
ile ilgili bilgiler yazılı Ekrem Suphi Taşkınsel, çok eski tarihlere
eski Halk evleri'ne kadar uzanan Müzik hayatında, Gerek Halkevinde,ge-
rekse Derneğimizde ve Halk Eğitimi Merkezinde,Müziğin her dalında çok
başarılı çalışmalarıyla tanınan bir Hoca Sanatçı olduğunu bildirir bu
yetki belgesi tarafımızdan tanzim ve imza olundu. 28/10/1973
Lütfi POYRAZ İ.Sâmi DOĞAN NAZİM GÖKSALI
Der.Ses Sanatçısı Yürütme Kurulu Bşk. Dernek Başkanı

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Ek 2 (Devam): Ekrem Taşkınsel Fotoğrafları

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Ekrem Taşkınsel ayakta soldan 6.

Soldan 3. Lütfi Poyraz

Kanun çalan: İhsan Sami Doğan

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Ek 2 (Devam): Ekrem Taşkinsel Fotoğrafları

Keman: Ekrem TAŞKINSEL

Kaynak: Taşkinsel, 2023.

Ek 2 (Devam): Ekrem Taşkinsel Fotoğrafları

Keman: Ekrem TAŞKINSEL

Kaynak: Taşkinsel, 2023.

Ek 2 (Devam): Ekrem Taşkınsel Fotoğrafları

Afyon Musiki Cemiyeti Çalışmaları ve Konserlerden

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Afyon Musiki Cemiyeti Çalışmaları ve Konserlerden

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Ek 2 (Devam): Ekrem Taşkınsel Fotoğrafları

Afyon Ticaret Lisesi korosu

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Afyon Ticaret Lisesi korosu

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Ek 2 (Devam): Ekrem Taşkınsel Fotoğrafları

Afyon Ticaret Lisesi korusu
Halk Eğitim Merkezi Kursiyerlerinin Sene Sonu Konseri, Ekrem Taşkınsel
Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Afyon Musiki Cemiyeti TSM Konserlerinde, Ekrem Taşkınsel Yönetiminde
(Sol da Keman çalan) Darbuka; Cemali Bircan Tambur: Cemal Altının
Kanun: Hulusi Arıkoğlu 2. Keman: İhsan Sami Doğan

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Ek 2 (Devam): Ekrem Taşkınsel Fotoğrafları

13.06.2023 tarihinde Ekrem Taşkınsel'in kızı tarafından gönderilen fotoğraf

Musiki Cemiyeti Tasavvuf Musikisi ve Semazen gösterilerinden

Kaynak: Taşkınsel, 2023.

Ek 2 (Devam): Ekrem Taşkınsel Fotoğrafları

13.06.2023 tarihinde Raif Somer tarafından gönderilen fotoğraflar

Kaynak: Somer, 2023.